

DEN *danske*
STJERNE

Juli 1976, 125. årgang, Nummer 7

DEN danske STJERNE

Organ for JESU KRISTI KIRKE
AF SIDSTE DAGES HELLIGE

Juli 1976
125. årgang, Nummer 7

Det øverste Præsidentskab

Spencer W. Kimball
N. Eldon Tanner
Marion G. Romney

De Tolvs råd

Ezra Taft Benson Thomas S. Monson
Mark E. Petersen Boyd K. Packer
Delbert L. Stapley Marvin J. Ashton
LeGrand Richards Bruce R. McConkie
Howard W. Hunter L. Tom Perry
Gordon B. Hinckley David B. Haight

Rådgivende komité

Howard W. Hunter, David B. Haight
Robert D. Hales, O. Leslie Stone

Redaktør af Kirkens magasiner

Dean L. Larsen

International Magazines redaktion

Larry A. Hiller, chefredaktør
Carol Larsen, medredaktør
Roger Gylling, designer

Den danske Stjernes redaktion

Jørgen Ljungstrøm, Translation Services
Vodroffsvej 7, DK 1900 København V
Peter Berkhahn, Nyt om Kirken
Porthstr. 5-7, D-6000 Frankfurt/Main 50
Harry Bohler, layout

Tryk

Paul Giese KG, Offenbach/Main

Korrespondenter

Københavns Stav:

Den danske Mission:

Abonnement

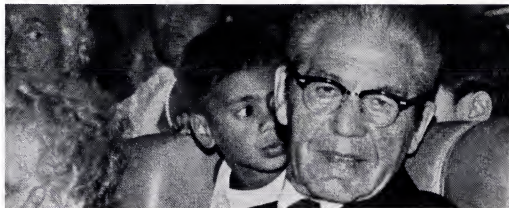
Tegnes gennem wards/grensrepræsen-
tanten: 12 numre dkr. 39,00
Nævnte priser er incl. moms og porto.
Betalning over giro 3120988 til Distributions
Centret, Smedevangen 9, 3540 Lyngø.
United States and Canada: \$ 6,00
(surface mail)

© 1976 by the Corporation of the Presi-
dent of The Church of Jesus Christ of
Latter-day Saints. All rights reserved.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Ægteskabsbeslutningen. Spencer W. Kimball	1
Kirken i Stillehavet. R. Lanier Britsch	5
Mormon dagbog.	10
Hjemmelavet legetøj.	13
HELAMAN og de to tusinde.	14
Fyld endnu en kurv. Lucy Parr	17
Lille Pelikan. Helen Hinckley Jones	19
Pioner-puslespil.	20
„Forlad landsbyen eller døt!“ John Lewis Lund	21
Enighed om pengene. Marvin J. Ashton	23
Område-konference i Sydhavet	25
Et budskab fra vore ledere. Roger L. Hansen	30
Hvem taber? Marvin J. Ashton	32

Budskab fra Det første Præsidentskab

Ægteskabsbeslutningen

AF PRÆSIDENT SPENCER W. KIMBALL

Når vi ved denne lejlighed kommer til jer og ser, at I har udviklet jer i kraft og styrke, opdager vi, at vi ikke ønsker for jer masser af guld, vidtstrakte jorder eller huse af uovertruffen skønhed, ej heller skinnende juveler eller hyldest af simple mennesker eller jordens skatte, men snarere det, som en stor fader, David, ønskede for sin søn. Og af endnu større betydning, hvad en klog mand ønskede for sig selv, da han kom til dagen for sine største muligheder. Faderen, kong David, havde bedt:

„Og giv min søn Salomo et helt hjerte til at holde dine bud, vidnesbyrd og anordninger og udføre det altsammen . . .” (1. Krønikebog 29:19).

Må vi tale om ægteskab og hele jeres tilværelse? Ægteskabet er en vital del af livet.

Herren har sagt:

„Derfor forlader en mand sin fader og moder og holder sig til sin hustru, og de to bliver ét kød” (1. Mosebog 2:24). Og så fortsatte han og sagde:

„. . . Bliv frugtbar og mangfoldige og opfyld jorden, gør eder til herre over den . . .” (1. Mosebog 1:28). I henhold hertil er programmet for enhver normal mand og enhver normal kvinde helt klart lagt for dem. Og det forventes at enhver normal mand og kvinde vil finde en livsledsager og danne et ægteskab, hvori de og deres børn vil leve i glæde og lykke.

For nylig traf jeg en ung forhenværende missionær, som er 35 år gammel. Han havde været hjemme fra sin mission i 14 år, og endnu var han ikke særlig bekymret over, at han ikke var blevet gift og lo kun ved tanken om det.

Jeg er ked af det for denne unge mands skyld, for den dag vil komme, da han skal stå over for den Store Dommer ved hans trone, og Herren vil spørge ham: „Hvor er din kone?” Alle de undskyldninger, som han gav sine kammerater på jorden, vil synes letkøbte og meningsløse, når han svarer Dommeren: „Jeg havde så travlt”, eller „Jeg syntes, at jeg først skulle have min uddannelse”, eller „Jeg fandt ikke den rigtige pige” — sådanne svar vil være hule og af liden

værdi. Han vidste, at han havde fået befaling om at finde en hustru og gifte sig med hende og gøre hende lykkelig. Han vidste, at det var hans pligt at blive far til børn og give dem et rigt, fuldt liv i deres opvækst. Han vidste alt dette, men alligevel udsatte han at gøre det. Så vi siger til alle unge, uden hensyn til hvad land der er jeres hjem og uden hensyn til jeres lands skikke, at jeres himmelske Fader forventer, at I gifter jer for evigheden og oprejser en god, stærk familie.

Herren planlagde, at mænd og kvinder skulle finde hinanden og have et lykkeligt familieliv, være sandtru over for hinanden og forblive rene og værdige.

Herren kunne have organiseret sin verden uden dette forplantningsprogram. Han kunne have opfyldt jorden med fysiske legemer på en anden måde end den, som han planlagde, måske med en eller anden form for udklækningsapparat, men det synes, som om det, blot at opfylde jorden med menneskelige væsener, ikke var Herrens egentlige formål. Derfor planlagde han, at ethvert barn, som skulle fødes, ville få en far og en mor. De skulle elske og belære det barn om retskaffenhed og renhed og berede det til at blive ligesom sin Fader i Himmelen. Herren havde aldrig i sinde, at en stor del af en's liv skulle tilbringes i en ugift stand. På et rimeligt tidspunkt i livet var det meningen, at hver enkelt ung mand skulle finde den unge kvinde, som er bedst for ham, og hun skulle finde den unge mand, som ville blive hendes bedste livsledsager. Herren godkender sandelig ikke ægteskabsplaner, der trækker i langdrag. Selvom mange unge mennesker i øjeblikket ikke har templer i deres hjemland, er der almindeligvis templer inden for rimelig afstand. I min ungdom rejste de hellige fra 800 til 1200 km for at blive gift. Vi håber oprigtigt, at I efter en passende forlovelsesetid, vil planlægge jeres bryllupsrejse, så I kan rejse til et af de nærmeste templer for at blive besejlet for al evighed, så jeres børn vil blive jeres for bestandigt, og I for altid vil være deres forældre for sammen at udgøre et evigtvarende ægteskab.

Vi håber, at jeres forældre fra barndommen af vil opdrage jer til at udføre mindre opgaver, så I kan tjene lidt penge og opspare dem til jeres mission og senere ægteskab.

Vi håber, at unge mennesker vil være villige til at ofre de borgerlige bryllupers pragt og show og ugudelighed, så de selv og deres forældre sammen kan rejse til det hellige tempel for at blive viet dér. Ofte vil det være dyrere at arrangere en reception eller holde ferie eller købe kostbare gaver, end at betale omkostningerne ved at rejse til templet og blive viet dér. Da søster Kimball og jeg blev gift, havde vi ingen ringe og ingen kostbar reception. Otto år senere købte jeg hende en lille diamant. Hun var tilfreds med at skulle vente indtil da.

Nu er tiden inde for jer til at planlægge et godt, stærkt ægteskab, organisere jeres programmer, sætte jeres standarder og fastslå jeres vilje til at berede jer til den periode af jeres tilværelse, hvor I skal leve i et ægteskab, der vil bringe jer glæde og belønninger.

Og derfor, mine kære unge mennesker, bør I være oprigtige. Livet er ikke bare til for morskab og spøg. Det er noget højest alvorligt. I gør vel i at vokse op som børn og komme sammen med både drenge og piger i disse første år. Når I kommer i jeres teen-år, bør jeres omgangskreds stadig være almindelige bekendtskaber med både drenge og piger. Ethvert fastere bekendtskab mellem dreng og pige bør undskydes, til I er 16 år gamle eller ældre, og selv da bør der udøves megen sund fornuft med hensyn til valg af partner og alvoren, der lægges deri.

Unge mennesker bør stadig begrænse deres nære kontakt i adskillige år, da drengen jo skal på mission, når han er 19 år. Der bør sættes en grænse for den fysiske kontakt og sandelig ikke påbegyndes noget intimt forhold, der involverer sex. Der må aldrig forekomme nogen form for sex forud for ægteskabet.

Enhver dreng bør have opsparet penge til sin mission og være fri for enhver form for forviklinger, så han kan være værdig. Når han vender hjem fra sin mission som 21-årig, bør han være fri til at indlede bekendtskaber og finde sig sin pige. Når han har fundet den rette kvinde, bør der planlægges et retteligt tempelægteskab. Man kan få alle velsignelserne, hvis man holder styr på sig selv og tager oplevelserne i den rigtige rækkefølge: først nogle begrænsede kontakter, derpå missionen, efterfulgt af forlovelse, og endelig tempelægteskab, uddannelsen og familien for at slutte af med livsgæbningen. I en hvilken som helst anden rækkefølge er det let af løbe ind i vanskeligheder.

Efter brylluppet bør unge hustruer være optaget af at føde og opdrage børn. Jeg kender ikke noget skriftsted eller nogen myndigheder, der godtager, at unge hustruer udsætter at få børn eller går på arbejde for at hjælpe deres mænd gennem studierne. Unge ægtefolk kan komme i vej og nå deres uddannelsesmål, hvis de er besluttet derpå.

Vore unge mennesker bør forstå, hvad præsident J. Reuben Clark, jr. har sagt:

„Der findes den antagelse, altfor almindelig er jeg bange for, at sexlysten er plantet i os alene med det formål at opfylde vore ønsker om fornøjelse; at undfangelse af børn kun er et uheldigt tilfælde. Lige præcis det modsatte er

tilfældet. Driften blev plantet i os for at sikre, at legemer ville blive undfanget for at huse ånder; fornøjelsen ved at tilfredstille driften er et tilfælde, ikke det vigtigste formål med driften.” Og så sagde han videre:

„Med hensyn til sex i ægteskabet kan den nødvendige afhandling om det for sidste dages hellige skrives i to sætninger: Husk, at det vigtigste formål med sexdriften er at undfange børn. Et tilfredsstillende sexliv må opnås på det grundlag. I ægtemænd: vær venlige og hensynsfulde mod jeres hustruer. De er ikke jeres ejendom; de er ikke bare til for jeres tilfredsstillelse; de er jeres partnere for tid og evighed.” („Conference Report, General Priesthood Conference, October 1949, pp. 194-94)

Når vi nu taler om ægteskab, så husk vi på, hvad Lukas siger:

„Kæmp I for at komme igennem den snævre port; thi mange, siger jeg jer, skal søge at komme ind og ikke formå det” (Lukas 13:24).

Kun gennem celestialt ægteskab kan man finde den lige vej, den snævre sti. Herren var meget specifik og meget bestemt med hensyn til ægteskab. Han sagde:

„Thi dette er en advarslens dag og ikke en dag til mange ord. Thi jeg, Herren lader mig ikke spotte i de sidste dage” (L.&P. 63:58).

Skrifterne siger, at „Han er ikke Gud for døde, men for levende” (Matt. 22:32).

Der findes ingen andre døde, end dem, der har valgt at være døde i forhold til loven, døde med hensyn til fordelene, døde med hensyn til velsignelserne, døde med hensyn til gavens evigtvarende natur.

I vor egen tid er der mange mennesker, som former deres egne konklusioner, foretager deres egne fornuftbedømmelser, kalkulerer, evaluerer og udvikler deres egne meninger og „kæmper imod brodden” hvorved døren lukkes for deres egne muligheder.

For nogen tid siden kom en model til mig i dyb fortvivlelse. Hun var lidt alene tilbage. Hendes søn og hans hustru var blevet dræbt ved en ulykke, efterladende flere små børn. Hun kom med mange beklagelser og fortalte mig, at de unge ofre for en fly-nedstyrtning ikke var blevet gift i templet. De kom begge fra gode familier, men havde enten ignoreret det eller udsat det. De havde levet størsteparten af deres liv på jorden og havde alligevel ikke fået denne ordinanse ordnet. Ulykken skilte dem fra hinanden. Udtrykket „til døden jer skiller” efterlod dem enlige og deres børn forældreløse.

Selvfølgelig kan nogen lade arbejdet udføre for dem i templet, når de har været døde et år, men vil disse unge mennesker acceptere de ordinanser, der betød så lidt for dem, mens de var i live? Og, mere vigtigt end noget andet, tror I, at Gud sådan vil lade sig spotte? Han er de levendes Gud og ikke de dødes. Han betegnede denne ordinanse som én, der skulle udføres af de levende selv.

Har I nogensinde erkendt, at der ikke er noget magisk ved døden, at det at holde op med at trække vejret ikke gør skødesløse mennesker til engle, ikke gør tvivlere til troende, ikke bringer tro, hvor der var tvivl?

Har I nogensinde omhyggeligt studeret lignelsen om de ti

jomfruer? De, der havde beredt sig til de lovede velsignelser, var rede, og de, der ikke var rede, blev kastet ud. Opsættelse er i virkeligheden en tyv, der stjæler ens tid og muligheder.

I den genoprettede kirkes første tid sagde Herren meget, som burde have været en advarsel til dem, der læste skrifterne, men fordi de ikke forstod, kom Herrens stemme igen.

Husk, at Herren sagde:

„. . . Om en mand tager en kvinde til ægte og indgår pagt med hende for tid og al evighed, og om denne pagt ikke indgås gennem mig eller gennem mit ord, . . . da er den ikke gyldig eller af nogen bindende kraft, når de er ude af verden, fordi de ikke godkendes dér; thi engle og guder, som de ikke kan komme forbi, er beskikkede dér; derfor kan de ikke arve min herlighed, for mit hus er et ordens hus, siger Gud Herren.” (L.&P. 132:18)

Herren gør det klart, at selv belønningerne til englenerne er underordnede og ringere i forhold til deres velsignelser, „som er værdigere til en langt større, ja, en overmåde stor og evig herlighed” (L.&P. 132:16).

Herren lover meget til jer unge mennesker, som sørger for dette ægteskab på den rigtige måde. Han siger, at I skal:

„. . . gå forbi engle og guder, som er sat dér, til deres ophøjelse og herlighed i alle ting, som det er blevet beseglet på deres hoveder . . .” (L.&P. 132:19).

Men dette er ikke et spørgsmål, om hvad man mener. Det betyder kun lidt hvad I eller jeg ville tænke eller mene. Dette er kendsgerningerne. Dommerne ved porten kender med sikkerhed optegnelserne, ånden og den sande beretning. Livets Bog (se Joh. Åb. 20:12) vil vise enhver af vore jordiske aktiviteter.

Jeg har gentaget betingelserne og restriktionerne og herlighederne og udbyttet, fordi vi allesammen er tilbøjelige til at lade dem passere os, uden at vi lægger mærke til dem, ligesom vandet, der løber ned gennem flodlejet. Men Herren har gentaget igen og igen, således som hans åbenbarede budskab kom til Joseph Smith igen og igen, og ligeledes som når vi læser skrifterne igen og igen. Han siger:

„Sandelig, sandelig siger jeg dig: om du ikke adlyder min lov, kan du ikke opnå denne herlighed.” (L.&P. 132:21) Kan noget være mere ligetil og uomtvisteligt end det? Der er ikke plads til argumentation eller spekulation.

Der vil være en ny ånd i Zion, når de unge piger vil sige til deres venner: „Hvis du ikke kan få en tempelanbefaling, så vil jeg ikke binde mit liv til dig, ikke engang for dette liv.” Og de unge hjemvendte missionærer vil sige til deres veninder: „Jeg er ked af det, men tiltrods for at jeg holder meget af dig, så vil jeg ikke ægte dig andet sted end i det hellige tempel”.

Lad os se det fra den lyse side. For nogle uger siden delte jeg en stav. For at finde en ny præsident til begge stave interviewede jeg 29 mænd og fandt, at alle var blevet besegledt for tid og evighed. De havde 121 børn, hvilket gennemsnitligt er 4,3 børn per familie eller var 6,3 personer i hver familie. Der var ikke en eneste fraskilt i hele grup-

pen; der var ingen opløste hjem i disse 29 familier. Hvert eneste af disse 121 børn havde to forældre; hverken dødsfald eller skilsmisser havde opløst nogen af disse hjem. Alle de 29 mænd havde godt arbejde og rigtig gode hjem; 43 af alle børnene var i deres teenalder, men der var ingen alvorligere vanskeligheder med nogle af dem, hverken narkotika, alkohol eller rygning. Alle var trofast på vej mod ophøjelse.

Og således undrer vi os over, hvorfor folk, med alle disse velsignelser og løfter for øje, vil undlade at gifte sig på rette vis og derved spilde deres liv i en frossen vildmark, der aldrig vil tø op. Hvordan kan noget ungt menneske overhovedet tænke på et ægteskab, der ikke indgås i templet og sætte disse herligheder på spil? Hvordan kan et menneske med et tempelægteskab tænke på skilsmisse, at opløse en familie, eller på umoralitet og utroskab? Hvorfor, ja, hvorfor?

Mine kære brødre og søstre, husk, at jeg har forklaret disse forhold til jer. Aldrig kan I sige, at jeg ikke advarede jer. Vore unge mennesker er vidunderlige, med rige, strålende løfter. Herren elsker jer, vi elsker jeg, og vi ønsker, at I skal gøre det rette og glæde jer over de velsignelser, der kommer af at leve retskaffent.

Vi har tillid til jer og lover jer rige velsignelser og et lykkeligt liv, hvis I vil lytte, studere, bede og holde jeres liv helt og holdent rettet mod den lige og snævre vej, som vor Herre, Jesus Kristus, har udstukket for os.

Øverst: Familien er Samoas og kirkens styrke.
Nederst: Undervisningen har på en betydningsfuld måde medvirket til at fremme kirkens udvikling i Stillehavsområdet. Denne kirkeskole ligger i bjerglandsbyen, Vaiola.

Kirken i Stillehavet

AF R. LANIER BRITSCHE

Da Joseph Smith oplevede Faderens og Sønnens besøg i foråret 1820, var øerne i Stillehavet næsten samtidig ved at blive beredt til at blive præsenteret for evangeliet. Protestantiske missionærer bragte kristendommen til Fransk Polynesien (Selskabsøerne, Tuamotu Øerne, Tubuai Gruppen og Marquesa Øerne) i 1797. Kristne missionærer kom til Hawaii i 1820. Ivrige protestantiske missionærer slog sig til ro på Tonga sidst i 1820'erne. I 1830 bød Samoa den første succesrige kristne missionær velkommen. Således blev disse områder og andre bekendt med Bibelen og Jesu Kristi lærdomme, før sidste dages hellige missionærer blev i stand til at forklare genoprettelsen og evangeliets fylde.

Hvalfangst var i det nittende århundrede en storindustri, der omfattede hundredvis af fartøjer og tusinde af mænd. To af disse hvalfiskere, Addison Pratt og Benjamin F. Grouard, sluttede sig senere til kirken. I 1822 havde Pratt en uoverensstemmelse med sin skipper, og da skibet lagde til ved Sandwich-øerne (Hawaii), forlod han det dér. Han blev på Oahu-øen i kun seks måneder, men erindringen om øerne forblev hos ham i årevis. I vinteren 1843 fortalte broder Pratt om sine oplevelser på øen til Joseph Smith. Derefter kom der snart en kaldelse til Addison Pratt og tre af hans kammerater, Benjamin F. Grouard, Knowlton F. Hanks og Noah Rogers til at rejse på mission til Stillehavet. De forlod Nauvoo den 1. juni 1843 og rejste til New Bedford i Massachusetts, hvorfra de afsjælede den 9. oktober med skibet „Timoleon“. Deres rejse var lang og vanskelig. Ældste Hanks, som var syg, da han modtog kaldelsen, døde ombord.

Den 30. april 1844 kom øen Tubuai i sigte, 640 km syd for Tahiti. Joseph Smith og De Tolv havde udpeget disse ældster til at arbejde på Sandwich-øerne, men på grund af rejsens længde og Tubuai-indboernes ivrighed efter at få en evangelisk præst til at bo blandt sig, besluttedes det, at missionen skulle etableres i det område, der nu kaldes Fransk Polynesien.

Ældste Pratt forblev på Tubuai. Ældsterne Grouard og Rogers rejste videre til Tahiti, men efter at de havde arbej-

det dér med ringe succes, skiltes de. Ældste Rogers sejlede fra ø til ø i området, men han havde så lidt fremgang at han rejste hjem i sommeren 1845.

Ældste Grouard havde imidlertid næsten omgående succes, da han fra Tahiti sejlede mod øst til Anaa i Tuamotu gruppen. Han påbegyndte sin mission på denne ø den 4. maj 1845 og døbte sin første nyomvendte tre uger senere. Allerede i september samme år havde han organiseret fem grene med ialt 620 medlemmer.

Imens havde ældste Pratt på Tubuai organiseret den første ikke-engelske-talende gren i kirken den 29. juli 1844. Det var også den første gren i Stillehavet. I februar 1845 var der 60 medlemmer på Tubuai.

Men da ældste Grouard ikke kunne ordne alle de administrative opgaver for de hellige på Tuamotu, bad han ældste Pratt slutte sig til ham. De arbejdede sammen på Anaa fra februar 1846 til hen på sommeren, da ældste Grouard besluttede at udstrække arbejdet til de øvrige øer. Ældste Grouard vendte i september tilbage til Anaa for at deltage i den første konference for de polynesiske hellige. Repræsentanter for ti deltagende grene beløb sig til 866 medlemmer.

I marts 1847 sejlede broder Pratt hjem for at finde ud af, hvad der var sket med de hellige og hans familie. Men næsten tre år senere rejste han og James S. Brown tilbage til Fransk Polynesien. De fulgtes af ældste Pratt's familie og et antal andre familier. Uheldigvis gjorde den politiske situation i Fransk Polynesien det umuligt at fortsætte arbejdet, og missionen blev lukket i 1852.

Måske var den egentlige grund til den succes, de havde, den måde hvorpå ældste Pratt og ældste Grouard levede sammen med folket. De forlangte ikke noget af dem i form af skatter eller særlige bidrag. Da søster Louisa B. Pratt og hendes søster, Caroline Crosby, kom til øerne, lærte de kvinderne at tilrettelægge deres familielev, og at være gode husmødre. Missionærerne organiserede også små skoler og oversatte nogle salmer til Tahitiansk.

Det næste alvorlige forsøg fra kirken på at indføre det gen-
givne evangelium på Stillehavsoerne fandt sted på Sand-

wich-øerne. I december 1850 ankom ti missionærer dertil fra Californias guldområder. Arbejdet på Hawaii gik særdeles godt i de første fire år. Derpå mistede budskabet sin nyhedsinteresse, og et gradvist frafald fandt sted. Ulykkeligtvis fandt på det tidspunkt de begivenheder sted derhjemme, som siden blev kaldt Utah-krigen, og missionærerne blev hjemkaldt i 1858.

Tre år senere kom en missionær igen til Hawaii, og i 1864 gik kirken på Hawaii ind i en lang periode med stadig vækst.

Den vigtigste enkelte begivenhed på Hawaii var indvielsen af templet i Laie. Fra tidspunktet da planerne blev offentliggjort i 1915, og indtil templet blev indviet den 27. november 1919, arbejdede de hellige flittigt i Stillehavsområdet på at få det færdigt.

I mange år var Hawaii den mest succesrige missionsmark i Stillehavsområdet. Arbejdet i Australien og New Zealand gik ikke nær så raskt fremad. I 1840'erne viste Australien sig at være en vanskelig mark at høste. Selvom missionærerne havde held til at omvende nogle få mennesker og oprette nogle grene, var der megen modstand mod deres arbejde.

Denne modstand var resultatet både af falske beskyldninger og af problemer i forbindelse med den australske guldfeber i 1851. Den hypotiserede næsten alle. Kun få var interesserede i noget mere evigtvarende end guld.

En tredje faktor modvirkede succes i Australien. Som én missionær sagde det: „Jeg lærer om evangeliets første principper, nemlig tro, omvendelse, dåb, håndspåbyggelse, lydighed mod myndighederne og indsamling til Zion.“ Indsamlingen til Zion styrkede de nye medlemmer, som forlod Australien, men den svækkede i høj grad kirken dér. I løbet af de første otte år emigrerede mere end 450 hellige til Zion.

Skønt betydelig succes var udpræget i Australien midt i 1850'erne, blev arbejdet pludselig afbrudt i 1858. Også disse missionærer blev kaldt hjem på grund af Utah-krigen. Efter krigen blev missionsarbejdet langsomt genoptaget. Ingen missionærer blev sendt til Australien fra 1856 til 1867, og da var det kun en enkelt. Det var først i 1875, at der blev gjort en samlet indsats for at sætte gang i arbejdet. Fjorten missionærer blev det år sendt til den austral-asiatiske Mission. De fleste af dem arbejdede i New Zealand. I året 1885 var der fire grene, to søndagskoler, enogtyve missionærer og 178 medlemmer i Australien.

Missionærarbejde af de sidste dages hellige blev påbegyndt i New Zealand i 1854. Fra da af og indtil 1898, da missionen blev delt, var Australien og New Zealand én mission under navnet Den australasiatiske Mission. Indtil 1870 var fremgangen kun lille, men på det tidspunkt gik det godt nok for missionspræsidenten til, at han flyttede missionsens hovedkvarter fra Australien til Christchurch på New Zealand. Det næste tiår arbejdede et gennemsnit på ni missionærer i begge lande, men for det meste i New Zealand.

1880'erne kendetegner opsvinget i Den New Zealandske Missions historie. Visse maori-høvdinge og åndelige le-

dere havde forudsagt missionærers komme, og deres profetiske syner gik helt fantastisk i opfyldelse ved ankomsten af de sidste dages helliges ældster. Da maori-folket så profetierne opfyldte, kom de i stort antal ind i kirken. Ved året 1887 var der mere end 2000 maorier i kirken. Det følgende år var det antal forøget med endnu 750. Derefter voksede antallet af maorier langsomt men stadig. Efter den første omvendelsesperiode i 1860'erne tilbragtes det meste af missionærernes tid med at administrere behovet hos grenene og de individuelle medlemmer. Kirken blev først og fremmest en maori-kirke indtil efter 1950.

På omtrent samme tidspunkt som succes'en med maorierne sendtes missionærer til Samoa. To ældster fra Hawaii blev i 1862 sendt til Samoa, men deres indsats bar ingen frugter. Den anden gruppe missionærer blev også sendt fra Hawaii. I juni 1888 ankom Joseph H. Dean og hans hustru til Tutuila i det, der nu kaldes Amerikansk Samoa. De fulgtes snart af andre missionærer, og arbejdet påbegyndtes dér. En af de to 1862-ældster, Manoa, var der stadig og hjalp med at vise de nye evangeliske budbringere til rette.

Samoa leverede missionærer til påbegyndelse af værket i Tonga, og gav også Fransk Polynesien en ny start. Brigham Smoot og Alva Butler blev sendt fra Samoa til øen Tongatapu med hovedstaden Tonga i juni 1891. Mange måneder gik, før de døbte deres første omvendte. Og til trods for at de og andre missionærer, som sluttede sig til dem, arbejdede flittigt, oprettede småbørnsskoler og rejste vidt omkring for at sprede den nye religion, havde de så lidt held med sig til at omvende folk på Tonga, at missionærerne blev trukket tilbage i 1897. Ti år senere kom ældsterne imidlertid tilbage. De påbegyndte deres arbejde i den nordligste gruppe øer, kaldet Vava'u. Stadig fremgang forårsagede en adskillelse af Tonga fra Samoa i 1916.

Succes'en på Samoa gav præsident William O. Lee tilladelse fra Det første Præsidentskab til at sende ældster til Fransk Polynesien. Denne tilladelse blev givet, og den 22. januar 1892 sejlede ældsterne Joseph W. Damron og William A. Seegmiller fra Apia mod Papeete på Tahiti. Fyrretøve år var gået, siden de første missionærer var blevet tvunget til at efterlade deres omvendte dér, men der var vanskelige problemer. Missionærer fra Den reorganiserede Kirke var ankommet i 1885 og havde overtalt mange tahitiske sidste dages hellige til at slutte sig til dem. Ældsterne Damron og Seegmiller måtte arbejde hårdt i mange måneder, før de fik held med sig til at vinde disse medlemmer tilbage i folden.

Da Det første Præsidentskab hørte om dette problem, sendte det den femogtredssårige James S. Brown, en af de første missionærer, til Tahiti for at hjælpe med til at legitimere de retmæssige mormonske missionærer. Han ankom den 1. juni 1892. Efter broder Browns ankomst gik der mange måneder, før de sidste dages hellige på de forskellige øer i Fransk Polynesien var blevet overbevist om, at de igen var under den sande kirkes administration. Specielt på Tuamotuøerne, hvor B. F. Grouard havde haft så megen succes syvogfyrretøve år tidligere, var de hellige langsomt til at erkende, at de nu havde autoriserede hyrder. Da

Øverst: Aronske Præstedømme i Papeete, Tahiti. Nederst til venstre: Udsigt over disse billedskønne øer. Dette syn er typisk for Samoa. Øverst til højre: Skolebørn i en kirkeskole i Suva, Fijierne. Nederst til højre: Indfødte missionærer overtager Stillehavsområdet. Når de går ud sammen med andre missionærer øges succesen.

denne erkendelse kom, sagde deres gamle, blinde leder Maitheia: „Vi byder jer velkommen, og vi byder også disse unge mænd velkommen. Vores hjerter er nu glade. I må fortælle os den rigtige vej, vi skal gå, og vi vil adlyde jer. For vi har længe været uden en fører. Vi har været ligesom får uden en hyrde.“ I januar 1893 kunne 425 tahitianere kalde sig for sidste dages hellige. Det er et stort vidnesbyrd om de tidligt omvendtes styrke, at de og deres efterkommere kunne holde fast ved troen i 40 år uden ledelse og hjælp fra kirkens hovedsæde.

Der var mange vanskeligheder for de tidlige missionærers arbejde i Stillehavsområdet, men perioden siden 1946 har vist næsten imponerende vækst. Præsident David O. McKay satte ny fokus på missionærarbejdet, og de unge mænd og piger i kirken reagerede ved i betydeligt større antal at rejse på mission. Missionærstyrkelse er forekommet på Fiji-øerne, Cook-øerne, Ny Kaledonien, Ny Hebrideme, Salomon-øerne og Gilbert-øerne foruden andre. Aktivt missioneringsarbejde påbegyndtes på Fiji-øerne midt i 1950'erne. Siden da er arbejdet gået bemærkelsesværdigt godt blandt den nations blandingrace af fiji'ere og indere. (Fiji-missionen adskiller sig fra de andre ved, at dens indbyggere for det meste ikke er polynesiere men melanesiere, indere og mikronesiere)

Suva på Fiji er det centrale punkt for aktivitet i denne mission. Her blev den første af flere kirkebygninger opført sent i 1950'erne. Også en grundskole er blevet drevet af kirken en række år, og på en skøn bjergside med udsigt over Suva er det nye SDH Fiji Tekniske Kollegium ved at blive bygget med planlagt indvielse i 1976. De hellige på Fiji forventer, at denne skole skal blive vuggen for missioneringsvækst overalt i Melanesien.

Det forventes, at Fiji ikke blot vil blive grundlaget for missioneringsarbejdet i Melanesien, men at den også vil blive udgangspunktet for missioneringen i Indien. Denne mission underviser nu i evangeliet på ti sprog og oversætter kirakens materialer til seks sprog. Blandt disse sprog er hindi, et vigtigt sprog i Indien. Det vil være til stor fordel for de missionærer, som kaldes til arbejde i Indien en dag at have skrifterne og andre af kirakens materialer til rådighed på det sprog, som det folk taler, hvor de underviser. De indiske hellige på Fiji vil måske en dag forsyne os med nogle af de missionærer, som skal bringe evangeliet til Indien.

Stavene og missionerne i Stillehavet har beredt unge lokale medlemmer til at forkynde evangeliet i deres egne lande, og, hvad der er ukendt for de fleste af kirakens medlemmer, udfører nu det meste af missionærarbejdet i Samoa, Tonga og Fiji. Missionspræsidenterne i Samoa og Tonga er lokale brødre, omvendte til kirken og tidligere stavspræsidenter. I Fransk Polynesien har missionspræsidenten, skønt født i Frankrig, været borger på Tahiti gennem mange år. Præsidenten for missionen i New Zealand-Auckland er delvis af maori-slægt. Andre missionspræsidenter og regionalrepræsentanter i Stillehavsområdet og i Australien er også lokale hellige.

Kirkens uddannelsesystem er måske den vigtigste bidragsfaktor til udvikling af stærke kirkeledere i dette område.

Den første uddannelsesindsats af sidste dages hellige i Stillehavsområdet fandt sted under ledelse af Louisa B. Pratt, da hun underviste sine egne døtre og nogle indfødte børn. I 1886 åbnede vore missionærer skoler for maori-børn i New Zealand. Ved århundredets slutning var der ti sådanne skoler. De første skoler på Tonga blev åbnet i 1895. De var, ligesom skolerne i New Zealand, meget små og meget enkle. Undervisningen var begrænset til de tre „R“-er (= reading (w)ritting, (a) rithmetic = læsning, skrivning, regning. o. a.). Lignende skoler blev oprettet på Samoa, hurtigt efter åbningen af den mission. Omkring 1922 var der tyve skoler og 665 elever med elleve hvide og syvogtyve samoaniske lærere.

De hellige på Samoa anlagde to specielle landsby-plan-tager som samlingssteder i de første år i dette århundrede — „Sauniatu“ på øen Upolu og „Mapusaga“ på Tutuila. Skoler havde en fremtrædende plads i disse landsbyer. Af særlig vigtighed for de hellige på „Sauniatu“ var skolens hornorkestre. Ikke blot underholdt orkesteret ældste David O. McKay og hans ledsager, ældste Hugh J. Cannon, da de aflagde besøg dér i 1921, men den amerikanske konsul på Samoa bad også orkesteret spille ved vigtige begivenheder. Lignende orkestre blev organiseret andre steder på Samoa, i New Zealand og på Tahiti.

Grundskole bidrager stadig meget til væksten af kirken på Fiji, Samoa, Tonga og i Fransk Polynesien. Kirken har også udviklet flere model-højskoler på øerne. De første to af kirkens højskoler blev grundlagt og drevet uden om det organiserede skolesystem i kirken. Maori landbrugshøjskole (MAC) nærved Hastings på New Zealand blev grundlagt i 1913 og betjente New Zealands behov indtil 1931, da et voldsomt jordskælv totalt ødelagde skolen. Undervisningen svarede til de amerikanske højskolars med fremhævelse af landbrug og andre praktiske kundskaber. Elevantallet var aldrig større en halvfems om året, men skolens elever blev efter deres tid på skolen de bedste ledere i kirken i New Zealand. MAC's indflydelse er fornemmet overalt i det sydlige Stillehav, fordi mange samoanere, tonganesere og tahitanere frekventerede skolen sammen med de unge maorier.

De „gamle drenge“ fra MAC talte stærkt for oprettelsen af kirkens universitet i New Zealand, der blev grundlagt i 1958.

Andre højskoler blev grundlagt af missionærer og kirkens ledere på Tonga og Samoa. I august 1924 lejede præsident M. Vernon Coombs 9 1/2 acre land til benyttelse for en kostskole ved navn „Makeke“, der betyder „stå op og hold dig vågen“. Her blev der bygget en højskole, hvor eleverne dyrkede det meste af deres madvarer, samtidig med at de studerede. Makeke-skolen blev officielt åbnet i februar 1926 med Samuela V. Fakatou, afgangselev fra MAC, som lærer. Den blev drevet i mere end tyve år.

I februar 1952 åbnedes en ny Tonga-højskole under navnet Liadona. Et stort system af grundskoler er også blevet opbygget. Sidst i 1975 åbnedes en ny mellem-skole på øen Vava'u nord for Tonga.

I Samoa er tre af kirkens skoler blevet særligt betydningsfulde. Det er „Mapusaga“, der i 1974 blev solgt til U.S.A.'s

regering; „Viola” på øen Savali; og „Pesega” i hovedstaden Apia på øen Upolu.

Indvirkningen af kirkens skoler i Stillehavsområdet vil blive mærket i generationer frem i tiden. Ved slutningen af 1972 var mere end 5.100 elever tilmeldt kirkens grund- og mellemkoler i Stillehavsområdet.

Liahona-højskolens opførelses-projekt startede et nyt men midlertidigt program i kirken. Det var byggemissionær-programmet. Da det var vanskeligt at finde udlærte arbejdere, besluttede den tonganesiske missionspræsident sig til at kalde en gruppe unge fra Tonga til særlige byggemissionærer.

Liahona-højskolen var blot begyndelsen til dette program, der velsignede mange grene med nye, smukke kirkebygninger, samtidig med at det gav praktisk træning og erfaring for hundreder af unge mænd. Selvom dette program ikke længere benyttes i kirken, lever mange familier godt idag, fordi familiens overhoved lærte noget gennem dette program.

Ikke blot blev kirkebygninger rejst over hele Stillehavsområdet ved hjælp af bygge-missionær-programmet, men også et tempel blev rejst i New Zealand. Når der bygges templer i et land, tilkendegiver det, at kirken der har udviklet sig udover det, de omvendte medlemmer og familier, grene og distrikter er nået til, og er rede til et fuldstændigt lokalt ansvar som i Zions stave. Da præsident McKay bekendtgjorde planerne for bygning af New Zealand-templet i 1955, fandtes der ingen stave i landet. Missionspræsidenten, Ariel S. Ballif og de lokale distriktsledere besluttede sig til at arbejde for at gøre alt rede til oprettelsen af en stav snarest muligt. Råd blev oprettede, uddannelsesmøder gennemført, missionærerne blev fjernet fra så godt som alle stillinger i grene og distrikter, og større indsats blev gjort for at forberede medlemmerne åndeligt til stavs-ansvar. Templet i New Zealand blev indviet den 20. april 1958. En måned senere blev Auckland stav oprettet. Det blev den første stav uden for Nordamerika og Hawaii.

Lignende fremgang fandt sted i andre dele af Stillehavsområdet. I marts 1960 blev den første stav i Australien oprettet. I 1962 fik Samoa sin første stav. Tonga i september 1968. Og i marts 1972 blev Tahiti stav oprettet. Der er nu otteogtyve stave i det sydlige Stillehav. Amerikansk Samoa er det første nationale og racemæssige område i verden, der helt omfattes af stave.

En af hovedårsagerne til udviklingen af stave var missionspræsidenternes beslutning i disse områder i 1950'erne om at fjerne missionærerne fra grens- og distriktsstillinger, således at de kunne besættes af indfødte omvendte. Som resultat deraf blev de lokale medlemmer nødt til at gøre arbejdet, og missionærerne fik mere tid til at søge nye mennesker at omvende.

Kirkens første præsidentskab og generalautoriteterne er i høj grad elskede og ærede af befolkningen på Sydhavsøerne. Besøgene af medlemmer af De tolv apostles Råd som f.eks. David O. McKay i 1921 og ældste George Albert Smith i 1938 huskes endnu som særlige og hellige begivenheder i disse missioners historie. Ældste Matthew

Cowley holdt meget af dem og kærligheden gengældtes af den polynesiske befolkning. Siden 1950 er besøgene af generalautoriteterne blevet påskønnet som før, men de har været for talrige til, at de kan nævnes her.

Herren elsker befolkningen i denne del af verden og har velsignet dem med næsten fortsat administrering af sine udvalgte tjenere, med mange materielle faciliteter, som kirkebygninger og skoler, og med tro på Herren Jesus Kristus. Disse modtagere er Abrahams velsignelser indtager dag for dag deres pladser i Guds rige.

R. Lanier Britsch, professor i historie og asiatiske studier ved Brigham Young University, virker som 2. rådgiver i Orem Utah Sharon stavspræsidentskab.

PRÆSIDENT PAUL L. PEHRSON AFGAET VED DØDEN.

Det kom som et chok for alle, da vi erfarede, at Paul L. Pehrson, tidligere præsident for Den danske Mission, var afgået ved døden. Præsident Pehrson var født den 9. juni 1908 og var en oprigtig og trofast sidste dages hellig. Han har beklædt mange forskellige stillinger i kirken, bl.a. som biskop, højrådsmedlem og missionspræsident. Han var altid rede til at række en hjælpende hånd til dem, der trængte dertil.

Tirsdag den 1. juni blev der afholdt en meget smuk begravelse for præsident Pehrson, hvor der var hundreder af mennesker til stede. Blandt talerne var ældste Marion D. Hanks, assistent til De Tolv. Alle talerne mindede de tilstedeværende om præsident Pehrsons fine menneskelige egenskaber.

Han overlevedes af sin hustru Ruth Pehrson og syv børn. Søster Pehrson var en trofast hustru, som altid stod ved sin mands side. Vi vil alle savne denne retskafne mand og mindes de mange gode timer, vi har tilbragt sammen. Må Gud velsigne søster Pehrson og familien i tiden, der kommer. De har forvisningen om, at de skal se deres mand og far igen i evigheden.

Orson B. West

Mormon dagbog

De næste fire sandfærdige historier fortælles
AF R. LANIER OG JoANN M. BRITSCHE.

„Jeg havde en drøm. Du salvede mit barn”

I november 1889 trak ældste Edward J. Wood og hans missionspræsident, Joseph H. Dean, sig tilbage til et ensomt sted på Samoa, hvor de under et træ bad til Herren om vejledning. Et barn var sygt, og moderen, der i en drøm havde set ældsterne, bad missionærerne komme til hendes ø for at helbrede den lille. Alligevel var missionærerne tvivlrådige. Der var uro i landet, mormonernes stilling var usikker, og ældsterne var bange for, at det kunne være en fælde.

Og så, midt under bønnen, hørte ældste Wood en stemme, der forsikrede ham, at de burde tage afsted. Det var det svar, som ældsterne behøvede, og de var snart efter på vej. Da de ankom, hilste moderen, som havde ventet på

bredden, dem ærbødigt og gjorde tegn til dem om at følge med til hendes „falé” (hytte).

„Jeg er glad for, at De er kommet”, sagde hun. „Så er alt godt. Her er mit barn.”

Hun løftede et hvidt lagen fra barnet, der lå på hyttens gulv. Ældsterne forsøgte at forklare hende, at barnet var død, men moderen insisterede på, at hun var i live og tilføjede: „Gør det, som jeg sidste nat så jer gøre i min drøm, så vil hun blive rask. Har I myndighed til at gøre det, jeg så jer gøre i min drøm? I salvede det barn med olie; I lagde jeres hænder på hendes hoved”.

De kunne ikke længere undslå sig. De havde myndigheden, så de salvede barnet, dækkede hende med klædet og gik.

Ældste Wood hørte ikke mere til barnet eller dets moder, før to år senere, da han blev kaldet til at arbejde på en anden ø. Til hans store forbauselse blev han budt hjertelig velkommen af en kvinde, som kaldte ham ved navn. Hun kaldte en lille pige på omkring ni år til sig, og henvendt til skaren omkring sig sagde hun:

„De kunne ikke længere undslå sig. De havde myndigheden, så de salvede barnet, dækkede hende med klædet og gik.”

„Dette er et levende vidnesbyrd om evangeliets store kraft, og den kraft og myndighed, som indehaves af mr. Wood og hans kammerater. De salvede dette barn for to år siden. Jeg har ikke set dem siden da, men jeg ved, at de har Guds kraft hos sig, og I-må allesammen lytte til deres budskab.“ Herren værk skred rask frem, og i løbet af kort tid blev der oprettet en gren af kirken dér med et medlemstal på mere end hundrede.

(Taget fra Wood's dagbog, november 1889; en „Båndoptagelse af Edward J. Wood“ og Thomas C. Romney, „The Gospel in Action“, Salt Lake City 1949, pp. 262-263.)

„Hvorfor i alverden indbød du dem?“

Ældste Mark Haffner og hans kammerat, ældste Dean Rasmussen, stod på hjørnet af en gade i Suva på Fiji og talte om, hvor de derefter skulle gå hen. De vidste ikke, at søster Ami Peterso boede lige overfor. Men hun så dem stå dér og bad dem komme indenfor. Mens de stod på hendes græsplæne og talte med hende, sagde hun: „Vil I ikke nok komme ind og give min mand missionærlektierne? Han er parat nu til at få dem.“

Ældsterne vidste ikke dengang, at lige siden Tony Peterso havde ægtet Ami, havde hun bedt til, at han en dag ville lytte til missionærerne og slutte sig til kirken. De vidste heller ikke, at han ikke havde bedt om at høre deres budskab. Han havde til Ami sagt noget positivt om kirken, og det havde givet hende mod til at indbyde ældsterne til sit hjem.

Ældsterne syntes, at lektien den aften i november 1973 faldt heldigt ud. Tony deltog og stillede endog nogle spørgsmål. Han var venlig over for ældsterne og syntes interesseret i deres budskab. Da lektien var ovre, indvilgede han i at mødes med dem påny.

Men da ældsterne var gået den aften, talte han hårdt til sin kone. „Ami“, sagde han, „hvorfor i alverden indbød du missionærerne til at komme? Du ved, at jeg ikke er interesseret i din kirke.“ Der var imidlertid truffet en aftale, og selvom Tony var imod at fortsætte missionærlektierne, var han fast besluttet på at optræde høfligt og lod ældsterne komme.

Men da han hørte denne anden lektie om kirkens lære, fik han et vidnesbyrd om, at evangeliet var sandt, og der gik kun fire uger, før han blev døbt. Hans antagelse af evangeliet og hans hurtige fremgang overraskede både hans kone og ældsterne.

Først efter at han var blevet færdig med missionærlektierne, fortalte han sin kone og ældsterne om en oplevelse, han havde haft forud for den første lektie. Flere uger før havde han haft en drøm, hvori han mødtes med to unge mænd, som talte til ham om en bog. Da han vågnede, havde drømmen ikke nogen klar betydning for ham. Og den havde ikke megen indvirkning på ham måske med undtagelse af, at han over for sin kone kom med den positive

bemærkning, som havde fået hende til at invitere ældsterne. Da ældsterne gav ham den første lektie og forklarede Mormons Bog for ham, genkendte Tony dem som de unge mænd, han havde talt med i drømmen. Selvom Tony havde syntes at være imod missionærerne og bebrøjet sin kone for at have indbudt dem, havde han, før lektien var forbi, vidst, at han ville komme til at høre budskabet om det gengivne evangelium.

Tony blev ikke døbt uden at måtte gennemgå en prøvelse af sin karakter. Han holdt af at drikke té og kunne også lide alkoholiske drikke. Da det var midt i juletiden med firmamiddage og meget drikkeri, spekulerede Tony på, om det ville være i orden, hvis han gik til et par af disse fester, før han lagde sine drikkevaner på hylden og fuldtud begyndte at efterleve visdomsordet. Men distriktspræsidenten i Suva aflagde Tony et besøg og forklarede ham, at det var bedst at stoppe straks og fuldstændigt. Tony forstod argumentationen og gjorde nøjagtigt som foreslået.

Før han sluttede sig til kirken var Tony en sorgfri mand uden en særlig målsætning i livet. Han havde heller ikke ry for at være hverken alvorligt arbejdende eller særlig omhyggelig i den bank, hvor han arbejdede. Men efter at han havde lært om livets egentlige mål, besluttede Tony sig til at betragte sit arbejde som en vigtig opgave. Han fandt også ud af, at hans arbejdsgivere fortjente en bedre indsats fra ham. Og på grund af hans nye interesse for sit arbejde og hårdere indsats, efter at han havde sluttet sig til kirken, blev han forfremmet i banken blot to måneder efter sin dåb.

Ældsterne forklarede Tony betydningen af familien under missionærlektierne, og Tony og Ami besluttede sig, endnu før han var blevet døbt, til at rejse til templet og blive beseglet som familie, så snart det var muligt. De fandt ud af, at Fiji-missionen havde planer om at gennemføre sin første rejse til New Zealand-templet tidligt i januar 1975.

Det var nødvendigt for dem at ofre en del for at få midler til den tur. Tidligt i 1974 flyttede de fra deres hjem og ind i et mindre og billigere. De sparede også på andre måder, og et år og to uger efter at broder Peterso var blevet døbt, blev han og hans kone og to børn beseglet som familie for tid og evighed.

Tony er nu medlem af Suva distriktsråd. I sin egenskab af leder af Det aronske Præstedømme organiserede han den første ungdomskonference i Fiji-missionen. Han arbejder nu for kirkens skolesystem som tilsynsførende for Suva SDH Tekniske Skole, der nu er ved at blive opført.

Vi klarede os for 70 cents om måneden

„Vi måtte gøre noget ekstra for at nå vores mål“, sagde broder Vaha'i Tonga ganske enkelt. Mere end noget andet ønskede broder Tonga og hans kone, at de kunne komme til New Zealand til indvielseshøjtideligheden, men det var ikke let for en hellig i Tonga at opspare penge nok til en

sådan rejse. Det tog måneder af forberedelse og opsparring, men tilsidst var pengene samlet og planerne rede.

Men Herrens kirke havde andre behov, og missionspræsidenten. Fred Stone, kom til familien Tonga med et ønske. „Broder Tonga“, sagde præsident Stone. „Jeg vil gerne have, at du bringer mig alle de penge, du har sparet sammen for at rejse til templet. Vi skal til at bygge en kirke i jeres gren, og hvis du ikke giver pengene, vil byggeprogrammet gå jeres gren forbi i denne omgang, og I kommer til at vente et par år, før I kan bygge jeres kirke.“

„Det skal jeg nok gøre. Imorgen vil jeg hente pengene“, svarede Vaha'i Tonga. Men det var svært at opgive drømmen om at se det nye tempel. Han fortalte, at efter præsident Stone var gået, „talte min kone og jeg om vor beslutning. Hun sagde ‚Okay, vi vil gøre det, men du ved godt, at jeg har fortalt mine venner og min familie, at vi rejser til tempelindvielsen.‘ Jeg vil aldrig glemme, hvad jeg fik tilskyndelse til at sige i det øjeblik. Jeg sagde: ‚Lad os lukke døren for Satan og holde ham ude. Vi vil gøre, hvad Herren siger, vi skal gøre.‘

Onsdag morgen gik jeg over til banken og hævdede alle pengene. Jeg gav dem til min kone og bad hende give dem til præsident Stone.

Den aften snakkede vi lidt sammen. Jeg sagde: ‚Elskede, Herren har lovet os gennem sine ledere, at hvis vi holder hans befalinger, vil han berede en udvej, der vil gøre os i stand til at rejse til den indvielse. Vi har køer, grise og nogle heste foruden møbler og måtter. Lad os sælge det altsammen, så vi kan blive i stand til at modtage indvielses velsignelser.‘

Vi begyndte at fortælle folk, at vi ønskede at sælge vores besætning, men når de kom, sagde de: ‚Nej, det er alt for mange penge, alt for dyrt for os at købe.‘ Det var om torsdagen, og fredag gik det ikke bedre. Den næste mandag skulde skibet „Tofua“ sejle.

Lørdag morgen kom tre familier, som havde brug for nogle køer, svin og andet, og vi fik mellem 500 og 600 dollars i løbet af en halv times tid. Jeg sagde til min kone, at nu havde vi pengene og ville være i stand til at rejse.

Jeg tog tidligt mandag morgen over til Nuku'alofa og gav præsident Stone pengene. Forbavset spurgte han: ‚Hvor fik du de penge fra?‘

„Vi solgte noget af vor besætning, for at kunne rejse til indvielsen.‘

„Broder Tonga“, sagde han, „Herren vil velsigne dig.‘

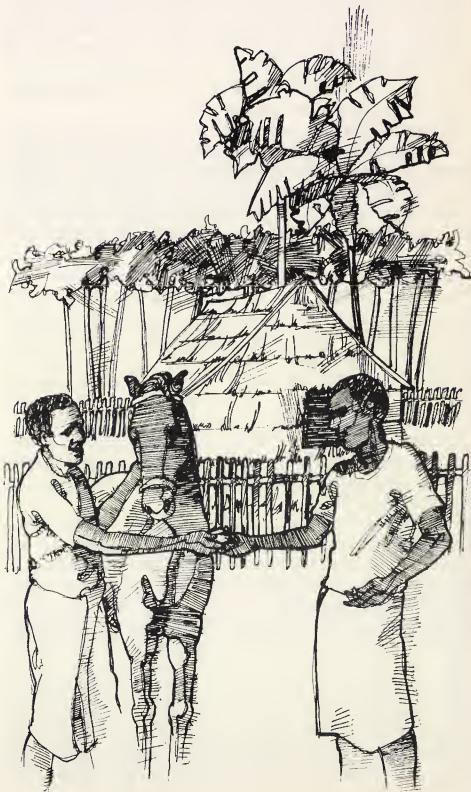
I templet fik vi mange velsignelser. Vi var det første vidnepar og det første par, der blev beseglet i New Zealand templet. Jeg ledede Tonga-koret, og præsident McKay bad mig lede hele forsamlingen i indvielsesceremoniens afslutningssalme.

Da min kone og jeg blev beseglet til hinanden, var jeg meget rørt. Vore børn var ikke med os, og mine øjne fyldtes med tårer. Da vi kom hjem, lovede jeg vore fire børn, at hvis de ville hjælpe til, ville vi sammen rejse til templet. Jeg tænkte ved mig selv: ‚Hvordan kan jeg sige, vær en god dreng eller vær en god pige, hvis jeg ikke er beseglet til dem i templet?‘ Jeg havde følelsen af, at de ikke var mine.

I to år gav vi afkald på næsten alting. Jeg delte min løn fra skolen op i portioner, én til hver af os, og det sparede vi op. Men vi betalte vores tiende og fasteoffer. Tilbage blev der 70 cents (ca. 5 kr.) til hver af os hver måned. Sådan klarede jeg og min familie os, med 5 kroner hver om måneden i to år. Vi levede af, hvad vi kunne dyrke og indsamle. Jeg husker, hvordan min kone om morgenen tidligt stod op og lavede salat af bananer og kokosnødmælk. Mine børn kunne ikke købe slik eller sko eller gå i biografen, for de sparede sammen for at kunne komme til templet.

Foruden mit faste arbejde som lærer ved Liahona højskolen påtog jeg mig andet tilfældigt arbejde. For at spare kørselsudgifter kørte jeg på cyklen til distriktsmøder i Nuku'alofa, 11 km borte. Jeg var rådgiver i GUF-missionsbestyrelsen og måtte rejse fra gren til gren. Jeg kørte på

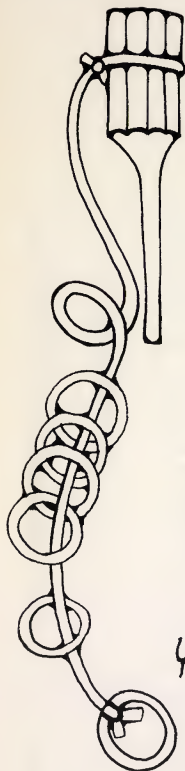
(Forts. på side 21)

Hjemmelavet legetøj

Ringkast

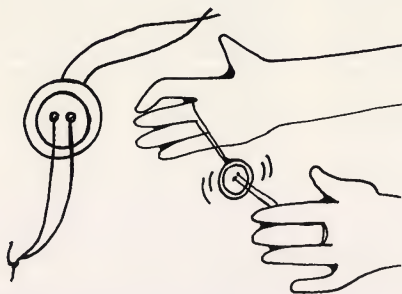
Du får brug for: lommekniv, stærk pind, der er omkring 25 cm lang og et par cm tyk, 1 meter blødt, svært seglgarn, og 6 ringe, der er store nok til let at kunne glide over pinden.

1. Køb ringene i en forretning eller lav dem af ben eller skær dem ud af stilken af tærrede græskær.
2. Snit den ene ende af pinden, så den bliver glat og tynd, uden at være for spids.
3. Bind den ene ende af snoren om pindens håndtag. Hvis den ikke bliver siddende, så snit en rille som snoren kan lægges i. Sæt alle ringene, med undtagelse af een, på snoren og bind den sidste ring til enden af snoren for at forhindre ringene i at glide af.
4. Hold pinden i hånden og sving ringene opad, idet du prøver på at fange så mange af dem som muligt med den spidse ende af pinden.

Nøddeskalle-båd

Du får brug for: Halve valnøddeskaller, stearin eller parafin, små lige pinde, papir eller blade til sejl, samt en saks.

1. Bløgor stearinen og press den ned i skallen.
2. Skær papiret til i den ønskede form for sejl.
3. Stik pinden gennem papiret og pres pindens spids ned i stearinen.

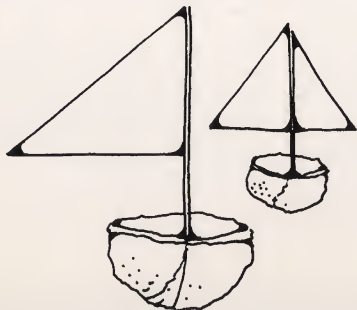
Summe-knap

Du får brug for: Store knapper med mindst 2 huller og 2 stykker sejlgarn, hver 50 cm lang.

1. Træk de to stykker sejlgarn gennem hver sit hul i knappen og slå en knude, så enderne bindes sammen.
2. Stik langefingeren på hver hånd gennem hver sin løkke og træk *summe-knappen* op ved at dreje knappen, indtil snoren er tæt snoet.

Få knappen til at spinde ved skiftevis at sprede og samle hænderne, mens snoren stadig holdes nogenlunde stramt.

Knappen eller træskiven må mindst være 6-7 cm i diameter.

HELAMAN

og de to tusinde

(Alma 53-56)

Der havde længe været krig mellem nephiterne og lamaniterne. Tilsidt vandt general Moroni og hans nephitiske legioner en vigtig sejr og indtog byen Mulek, en af deres fjendes stærkeste tilholdssteder.

Moroni og hans folk brugte de næste par måneder til at reparere deres forsværker og skaffe mad til deres familier. På grund af disse forberedelser, og fordi nephiternes opmærksomhed var rettet mod andre mål, lykkedes det lamaniterne at indtage nogle af de nephitiske byer i det sydlige kystland. Og da så nephiterne begyndte at diskutere og argumentere indbyrdes, blev lamaniterne mere frimodige og beredte sig til at angribe nephiternes større byer.

Da de indså deres beskytters desperate situation, ønskede ammoniterne — dvs. dem, der af ammon var blevet omvendt til Herren — at hjælpe deres nephitiske venner i kampen mod de lamanitiske hære. Profeten Helaman var taknemmelig for deres tilbud om at kæmpe, men han overtalte dem til at holde den ed, som de havde aflagt for Herren om aldrig igen at udgyde menneskers blod.

Imidlertid var der mange retskafne og modige sønner blandt ammoniterne, som ikke var bundet af nogen ed som deres fædre: „Og de indgik en pagt

om at ville kæmpe for nephiternes frihed og forsvare landet, ja, de lovede endog, at de aldrig, selv om de måtte bøde for det med livet, ville opgave deres frihed, men at de i alle tilfælde ville kæmpe for at beskytte nephiterne og sig selv mod trældom.” (Alma 54:17)

Foruden at være unge og ivrige efter at tjene Herren og folket var disse ynglinge ærefulde og „pålidelige i alt, hvad der blev dem betroet” (vers 20). I alt var der 2000 af disse tapre sønner, og de bad Helaman lede sig i kamp, og det indvilgede han i. Og til trods for deres ungdom og uerfarenhed i krig, viste ammoniterne sig at være gode soldater. Under ledelse af Helaman, som de kaldte „far”, havde ynglingene held med sig gang efter gang, og de viste sig at være en stor hjælp for de nephitiske hære, som var blevet udmattede af kampen.

I de slag, som ammoniterne udkæmpede, blev mange af dem såret, men ikke én af dem blev nogensinde dræbt, skønt „de aldrig havde kæmpet, og dog frygtede de ikke døden; men de satte højere pris på fædrenes frihed end på deres eget liv; ja, det var blevet dem fortalt af deres mødre, at dersom de ikke tvivlede, ville Gud udfri dem” (Alma 56-47).

Fyld endnu en kurv

AF LUCY PARR

Så snart far og sønnen Saul var færdige med morgenmåltidet, begyndte Rebekka at rydde af bordet. Hvis hun skyndte sig, kunne hun måske komme først hen til Hannah's hus.

„Jeg skal nok hjælpe dig med opvasken, før jeg går,” sagde mor.

„Går?” spurgte Rebekka overrasket. „Skal du igen hen til mormor?”

„Nej,” sagde mor. „Men jeg må hen til pottemageren Eyra. Hans kone har været syg i mange dage, og der er meget, der trænger til at gøres. Lad Rakel hjælpe dig med at rede sengene. Lille Anna kan du lægge til at sove engang her i formiddag.”

Rebekka så forskrækket på sin mor. „Efterlader du de små hos mig?” spurgte hun.

„Javist, min kære, jeg er nødt til det,” svarede mor. „Et hjem, hvor der er sygdom er ikke et sted at tage børn med til. Du skal nok klare dig.”

„Men jeg havde regnet med at skulle hen til Hannah, når jeg var færdig med mit arbejde,” protesterede Rebekka.

„Når der opstår et behov,” sagde mor blidt, „må man tit forandre sine planer. Du kan tage hen til Hannah en anden dag.”

„Er der ikke en anden, der kan hjælpe for en gangs skyld? Hvorfor skal det altid være dig?”

„Andre skal nok hjælpe,” sagde mor. „Der bliver brug for mange til at hjælpe, før pottemagerens kone bliver rask. Og derfor må du tage dig af de små idag. Far og Saul kommer ikke hjem til middag, men der skal laves frokost til Rakel og lille Anna.”

„Det er ikke retfærdigt,” tænkte Rebekka. „Hvorfor skal jeg altid gå glip af det sjove og blive hjemme? Hannah og de andre piger er aldrig nødt til at blive hjemme og arbejde. Det er bestemt ikke rigtigt!”

Efter at mor var gået, tvang Rebekka sig til at passe børnene og huset, men hun var træt og tvær hele dagen. Den aften syntes mor imidlertid ikke at lægge mærke til, at Rebekka var ude af sin sædvanlige ligevægt, for hun sagde til sin datter: „Jeg har lige fået ud vide, at om bare to dage vil høstfolkene begynde i kornmarkerne vest for byen. Mormor vil komme og passe de små, og du og jeg skal være med som eftersankere.”

„Som eftersankere?” udbrød Rebekka, som om hun ikke kunne tro, hvad hun hørte. „Hustruen til Simon, uldgroisten, har ikke brug for at samle korn efter høstfolkene som en anden tigger!”

„Så du har prøvet det før?” spurgte Rebekka.

„Mange gange.” Pigen gned sig endnu engang over ryggen, og så bøjede hun sig ned over arbejdet. „Mændene på denne mark er altid gavmilde med at efterlade noget til eftersankerne. Det er en stor velsignelse.”

Rebekka så hurtigt hen mod den anden pige. „*En velsignelse at sanke korn?*” spurgte hun forbavset.

Forbavelsen må have vist sig på hendes ansigt, for pigen sagde: „For to år siden blev min far stanget af en okse, og han kan ikke længere arbejde. Min mor er heller ikke stærk længere. Der er tre børn, der er yngre end mig, så vi gør hver især, hvad vi kan.”

„Det er første gang, jeg er med til dette her,” indrømmede Rebekka. „Min mor siger, at jeg må lære. Men jeg er så langsom til det.”

„Du skal nok lære det,” forsikrede pigen hende.

„Min mor er derovre,” sagde Rebekka, idet hun pegede hen over marken.

Pigen nikkede. „Ja, alle og enhver kender hende. Hun kommer på markerne hvert år. Og inde i byen er der mange, som hun har hjulpet.”

„Mor siger, at en kvindes hænder er skabt til tjenesteydelser,” sagde Rebekka.

De to piger arbejdede, lige til mor kom for at sige, at det var tid for frokost.

„Spis sammen med os,” sagde Rebekka til sin nye veninde.

„Jeg — — jeg havde ikke tænkt mig at holde op endnu, og min bror — —”

Pigen så hen mod den lille dreng, som Rebekka havde lagt mærke til tidligere.

„Også din bror,” skyndte Rebekka sig at sige. Hun gættede på, at de ikke havde taget mad med at spise. „Vær sød at spise hos os.”

Det trætte udseende forsvandt fra den lille drengs ansigt ved synet af det overdådige udvalg af mad. Sulten som hun var, spiste Rebekka alligevel mindre, end hun ønskede, og gav den ekstra portion til ham.

Efter at pigen og hendes bror havde genoptaget arbejdet med at sanke korn, spurgte Rebekka sin mor: „Hvis jeg nu arbejder hårdt hver dag med at sanke, må jeg så godt dele det, jeg har sanket, med andre, som trænger?”

Tårerne trængte sig frem i moderens øjne, og hun lagde armen omkring Rebekka og sagde: „Mit barn, du gør mig så stolt. Så hurtigt du dog har lært barmhjertighedens og kærlighedens væsen.”

„Jeg burde have lært det for at længe siden,” svarede Rebekka, „når jeg har dig som fobiliede.”

„Måske ikke for sin egen familie,” svarede mor stille.

„Men hendes datter har brug for at lære at udføre sådant arbejde.”

Mor lagde en hånd på Rebekkas arm. „Mit barn, en kvinde ved aldrig, hvornår der kan komme nød i hendes familie. Hun må lære at gøre mange ting — også vanskelige opgaver.”

„En kvindes hænder er skabt til tjenesteydelser,” fortsatte mor. „Om ikke for sin egen familie, så for andre, som har det knapt så godt.”

Endnu engang måtte Rebekka fortælle sine veninder, at hun ikke kunne lege, og Hannah var syrlig, da Rebekka foreslog, at de også skulle tage med. „Min far beder ikke om sådan hjælp fra kvinderne i sit hus,” svarede hun hånligt.

Skamrødmens bredte sig over Rebekkas kinder. „*Hvortor kan mor ikke forstå, at hun gør mig latterlig over for mine veninder?*” tænkte hun indigneret.

Solen var endnu ikke stået op, da mormor kom for at passe de små. Og oprøret lurede stærkt i Rebekkas hjerte, da hun gik sammen med sin mor, hver af dem med en kurv i hånden, gennem byen og ud til markerne bagved. Nogle få andre var allerede ankommet.

Mor viste Rebekka, hvordan hun skulle finde de aks, der var undgået høstfolkernes opmærksomhed, og hvordan man kunne brække dem af stilkene og derpå lægge dem i kurven. Mor standse endog op for at samle kærner, der var faldet af aksene og ned på jorden.

„Vi må arbejde så hurtigt som muligt,” forklarede hun, „før fuglene kommer og tager kornet fra os.”

Til at begynde med var det svært for Rebekka at snappe aksene af kornet uden at brække for stort et stykke af stilkene. Men efter et stykke tids forløb blev hun dygtigere. Efterhånden begyndte bunden af hendes kurv at fyldes. Hendes ryg og arme blev trætte, og Rebekka gjorde en pause for at strække sig. Hun så sig omkring på marken og opdagede, at flere mennesker var kommet til — kvinder og børn i alle aldre.

Rebekka var forbløffet over at se, hvem der var der — kvinder så gamle og forkrøblede, at man ikke skulle tro, de kunne bevæge sig hen over marken. Men de arbejdede alligevel. Og der var også børn så små, at de næsten lige akkurat havde lært at gå.

Rebekkas hænder arbejdede hurtigere, når hun tænkte på disse mennesker, som kom til markerne. „Måske vil mor, hvis jeg bliver en god eftersanker, lade mig lægge noget af mit korn i den gamle kones kurv, eller i den lille drengs taske,” tænkte hun i et øjeblik overvældelse af medlidenhed.

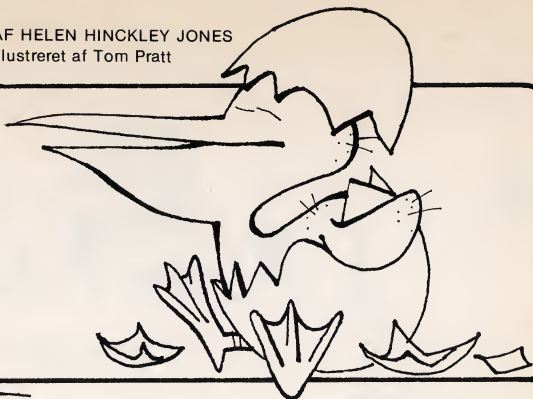
Da hun endnu engang standsede op for at hvile sin trætte ryg, opdagede Rebekka, at hun befandt sig ganske nær ved en pige på omtrent hendes egen alder, og som så op og smilede lidt genert. „Det er det værste ved at samle korn,” sagde hun. „Den trætte og ømme ryg. Men det er bliver lettere efter et par dages forløb.”

Lille Pelikan

AF HELEN HINCKLEY JONES
illustreret af Tom Pratt

Da lille Pelikan brød ud af sit æg, var hans mor der ikke. Hun havde altid passet sit ene æg meget omhyggeligt, men nu var hun gået nogle få minutter for at fiske. Som alle pelikaner var han født blind, så lille Pelikan vidste ikke, at han var alene og ikke havde nogle fjer til at dække sin krop med. Men han vidste, at han var sulten.

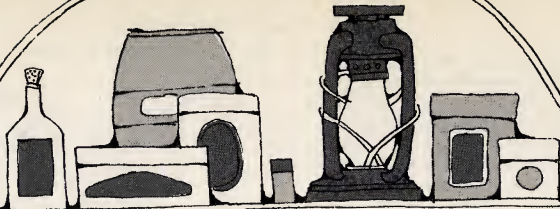
Pelikanmødre er altid parate til at passe baby'er, deres egne eller andres. Det varede ikke længe, før der kom en mor-pelikan forbi, og hun tilbød lille Pelikan noget meget mærkelig suppe.

Pelikaner er storartede fiskere. De dykker lige ned i vandet, næsten uden at vandet bevæger sig. De fanger store fisk med deres meget lange næb. Sommetider fanger de mindre fisk ved at lade vandet strømme gennem sien i deres pose, som hænger under munden, og som rummer to liter. Når fisken er slugt, kommer de ind i pelikanens krop, i mave nummer ét. Da lille Pelikan ønskede noget at spise, kom den delvis fordøjede mad op fra den store fulgs krop. Lille Pelikan dyppede sit hoved ned i posen og åd alt, havde han kunne. Og lige indtil han blev stor, fik lille Pelikan noget at spise hos mange forskellige mødre.

Da han blev otte uger gammel, kunne lille Pelikan se og begyndte at udvikle fjer på kroppen. Han kunne flyde ligesom kork, og han kunne svømme med stærke svømmefødder. Det var tid for ham at lære at flyve og fiske. Det var også på tide for ham at fange sin egen føde og holde sit næb ude af andre folks poser.

7

Hvilken betydningsfuld bygning tog det fyrre år at opføre?

20

9

5

22

18

8

6

3

24

21

19

16

11 •

4 •

2

25 •

23

17 •

15

12 •

10

•

25 •

23

17 •

15

1

26

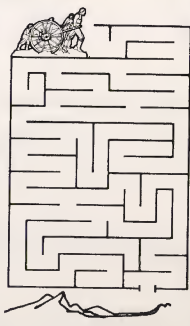
Pioner-puslespil

13 •

Farve og prik-puslespil
Farvelæg og nævn dette lødne dyr, som strejfede omkring i det vestlige Amerika

14 •

Håndkærrer-labyrint
Kan du finde vej til Salt Lake dalen?

Svar: Salt Lake templet
Bison-oksen

(Forts. fra side 12)

cykel. De fleste distriktsmøder begyndte kl. 6 om morgenen, så jeg måtte hjemmefra meget tidligt.

Da fristen for indsendelse af vore penge kom, sagde min fem-årige: „Far, lad mig få lov at tælle mine penge“. Hun talte dem og sagde: „Jeg er færdig, jeg har penge nok til at rejse til templet.“ De to ældste drenge sagde, at de havde omkring 325 dollars. Efter at have sparet op i to år havde den lille 65 dollars. Jeg havde opsparet næsten 1.300 til min familie.

Gennem ofre var vi i stand til at bringe familien til New Zealand for at blive beseglet i templet. Vi måtte gøre noget ekstra for at nå vores mål, men det var en stor velsignelse for os.”

Visdomsord-velsignelse

Da præsident Ernest C. Rossiter og hans hustru sejlede ind i Takarua havn, tre dages sejlsad fra Tahiti, lagde de med bekymring mærke til, at kokospalmerne var gullige, og at bladene hang slapt ned. Næste morgen opdagede de, at også de indfødte var stærkt bekymrede over det. I et kriseråd kom landsbyboerne til præsident Rossiter med deres problem.

Meget højtideligt kaldte høvdingen ham ved hans indfødte navn og sagde: „Ereneta, i mange, mange år har vi prøvet på at skaffe penge til at betale vor gæld til de hvide handlende. Herren har ikke været god mod os. Vore kokospalmer har en sygdom. Bladene visner og nødderne falder af, mens de endnu er umodne. De handlende truer med at tage plantagerne fra os, medmindre vi betaler, hvad vi skylder dem. Vi går hvert år håbefulde ind i sæsonen for perlefiskeri, men hvert år kommer vi tilbage i større gæld til de handlende end før. Som du kan forstå, er vi i svært behov for hjælp til at redde vore ejendele.”

Præsident Rossiter var stærkt bekymret og bad om en tredages periode med faste og bøn for at give ham tid til at tænke over problemet med de indfødtes gældsproblemer. Hans undersøgelser bragte ham til en forbløffende konklusion: Medlemmerne holdt ikke visdomsordet, og de betalte heller ikke tiende og fasteofre. De ærede ikke deres præstedømme.

Om eftermiddagen, den sidste dag af fasten, indkaldte præsident Rossiter alle de hellige til møde. Og dér, i øens mødehus, kom Herrens kraft over ham, og med stor styrke fortalte han om, hvad han havde fundet ud af og kaldte folket til omvendelse. Han fortalte dem, at hvis de ville ydmyge sig for Herren og holde alle hans befalinger, ville han velsigne dem og gengive dem deres plantagers sundhed og lade dem bære frugter i overflod.

Derpå satte præsident Rossiter sin plan igang for at hjælpe folk til at afbetale deres gæld. Han rejste tilbage til Tahiti, og efter megen overtalelse blev han i stand til at leje et skib og købe forsyninger, der skulle bruges af de indfødte

under perlefiskeri-sæsonen. Han bragte dette fartøj til Takarua, hvor de indfødte med deres dyr og ejendele bordede skibet og sejlede det til perlebankerne på en anden ø. Der byggede de indfødte, under præsident Rossiter's ledelse, nogle huse, sørgede for sanitære foranstaltninger, og begyndte det krævede og anstrengende arbejde med at dykke efter skaller. Folk var mere flittige og arbejdede længere og hårdere end nogen sinde før, og ved sæsonens slutning havde de hentet 75% flere skaller op end nogen anden gruppe på øen. Men nogle af aftagerne var jaloux over deres samarbejde og succes og slog sig derfor sammen for at holde prisen nede på skallerne. De tilbød præsident Rossiter og hans folk en pris på 15 cents pr. pund, hvor de plejede at betale 20 cents.

Men præsident Rossiter stod fast. Han nægtede at sælge til den pris og bekendtgjorde, at skallerne ville blive opbevaret til næste år, eller til prisen blev hævet. Det blev imidlertid ikke nødvendigt at finde en opbevaringsplads, for den største opkøber fortrød og indvilgede ikke blot i at betale 30 cents pundet men også at transportere de indfødte gratis tilbage til deres egen ø.

Det blev til en indtægt på mere end 50.000 dollars fra salget af perleskallerne, og det samme system blev benyttet de næste to sæsoner. Da var de indfødte helt ude af deres gæld. Desuden havde de betalt deres tiende og fasteofre og deltaget i deres nadvermøder.

Da de efter den første sæson nærmede sig deres hjem-ø, holdt alle de indfødte udkik efter deres fødelands kyster. Da de kom nær nok til tydeligt at kunne se plantagerne træer, fyldte taknemmelighedstårer deres øjne. I det klare solskin kunne disse trofaste indfødte hellige se, at de for så tristudseende grågrønne palmeblade havde forandret sig til friske dyb-grønne blade, og der var en overådighed af nødder, flere end de nogensinde før havde oplevet.

På tre år blev deres gæld betalt, deres plantager var reddet, og de hellige var ydmyge og taknemmelige for, at Herren havde givet dem disse store velsignelser. Herrens ord var blevet opfyldt: „Jeg, Herren, er forpligtet, når I gør, hvad jeg siger“ (L.&P. 82:10).

R. Lanier Britsch, professor i historie og asiatiske studier ved Brigham Young University, virker som 2. rådgiver i Orem Utah Sharons stavspræsidentskab. JoAnn Murphy Britsch tjener som 1. rådgiver i Orem 31st wards primary-præsidentskab. Parret har fem børn.

„Forlad landsbyen eller dø!“

AF JOHN LEWIS LUND

Hvorfor ærer en søn sin far? Sekeli Sale Manu, den næst- yngste i en familie med elleve børn kunne sige, hvorfor han gør det, for når han taler om sin far, Sale, er det med en ærbødhed, der rører hjertet.

Da Sekeli var ti år gammel, blev hans far og hele familien kaldet som missionærer på Satu Paitea, der kaldes Mousula, en ø i det vestlige Samoa, hvor de skulle oprette en gren af kirken. Mormonerne var hadede og forfulgt dér, og ved en bestemt lejlighed angreb en rasende bande, ledet af en lokal præst, Manu-familien, mens de var på besøg hos en syg. Sekeli kan endnu huske, hvordan han blev skubbet omkuld sammen med alle sine søskende, mens præsten skubbede Sale op mod et træ med en machete mod hans hals, idet han sagde:

„Hvorfor stjæler du mine får?”

„Fordi du bedrager dette folk, og du ikke ved, hvad der er rigtig!”, svarede Sale Manu. Truet med at han og hans familie allesammen ville blive dræbt, hvis de ikke ville afsværge deres tro, svarede Sale Manu: „Jeg vil ikke fornægte, at Joseph Smith var en Guds profet”. Truslen blev ikke udført, men forfølgelserne vedblev, og tilsidst kom der et budskab fra landsbyens overhøvding: „Forlad landsbyen eller dør”.

Sale Manu padlede sin udrigger-kanoe to dage og to nætter for at besøge præsident John Adams og spørge ham, hvad han skulle gøre. Præsident Adams bad Sale om at bede om det og forsikrede ham, at Herren ville besvare hans bønner. Igen gik der to nætter og to dage på havet for at komme tilbage til hjemmet, bede om vejledning, hvorefter han samlede sin familie om sig og sagde: „Det er Herrens vilje, at vi skal blive her på øen og i denne landsby, og om det er nødvendigt, besegle vore vidnesbyrd med vort eget blod, for vi ved, at Joseph Smith var en Guds profet.”

Den 24. december 1945 blev deres hvide ødelagt, deres træer fældede, og deres ananasplante revet op. Landsbyens overhøvding sagde, at de måtte være ude før dag gry, eller de ville blive levende brændt.

Da julemorgen kom, lå Manu-familien på deres knæ i bøn, klædt i deres bedste tøj. Der var ikke nok hvide skjorter til drengene, så Sekeli måtte undvære. Da skaren satte ild til deres hus, trak familien sig tilbage til det fritliggende køkken, og også det blev der sat ild til.

Et stort bål blev bygget på befaling af overhøvdingen, og Manu-familien fik tilbudt en sidste chance til at forlade landsbyen. Sale Manu stod fast: „Jeg er her, fordi min kirke er sand, og jeg vil aldrig fornægte mit vidnesbyrd. Jeg er parat til at dø og besegle mit vidnesbyrd om, at jeg ved, mormonkirken er Guds sande kirke”.

Det store bål tvang alle tilbage. Overhøvdingen sagde: „Sale Manu, jeg gav dig en chance til at redde dit eget og din families liv. Hvad har du at sige?”

Sale Manu svarede: „Vi er parate til at dø! Hvad venter I på?”

Overhøvdingen blegnede: „Nu ved jeg, at du er en Guds mand, og jeg kan ikke gennemføre dette”, sagde han. Landsbyens folk gik bort én for én. Det store bål brændte ud. Den aften kom politiet og arresterede overhøvdingen, ministeren og fyrretretyve andre. Senere var dommeren fast besluttet på at ville statuere et eksempel. Til Sale Manu sagde han: „Hvad end du erklærer måtte være en retfærdig straf for disse mænd, også indbefattet mange års fængsel, så vil jeg rette mig efter dig. Der skal være religiøs frihed på disse øer.”

Men Sale Manu svarede: „Jeg tilgiver dem. Lad dem tage hjem til deres familier under den forudsætning, at de lader de sidste dages hellige være.”

Dommeren erklærede: „Fra idag af må de sidste dages hellige prædike hvor som helst på øen, og hvis de er nok til at bygge en kirke, skal de sandelig også have lov til det.”

Hundreder af landsbyboere sluttede sig til kirken, og i løbet af et par måneder var 900 mennesker fra den landsby blevet døbt. Da de spurgte Sale Manu, hvor han syntes, de skulle bygge deres kirke, tog han dem hen til resterne af det store bål, hvor ilden havde brændt mærke i jorden. Idag knejser en flot kirkebygning på dette sted.

Sale Manu drog fra landsby til landsby lige til sin død for at prædike evangeliet. Under sin sidste opgave som grenspræsident i Fagomalo, den landsby, hvor han var født, traf han en underhøvding, som næsten var ved at slutte sig til kirken, men ikke rigtig kunne fatte endelig beslutning. Han sagde: „Sale Manu, hvis du forbliver trofast til din død, så vil jeg slutte mig til kirken.” Før sin død købte Sale Manu en grav på sted, der vendte ud mod denne mands hoveddør. Det er vel ikke nødvendigt at sige, at efter Sale Manu's død sluttede denne underhøvding og hele hans familie sig til kirken. Høvdingen blev senere grenspræsident.

Idag er hele Samoa dækket af stave. Det er det første land i hele verden, der helt er organiseret i Zions stave. Af alle de taler, som Sale Manu holdt, var ingen mere magtfuld end de ni ord, han sagde til sin søn Sekeli, lige før han døde: „Sekeli”, sagde han, „bliv du den slags far, som jeg var!”

Er det noget under, at Sekeli Sale Manu ærer sin far?

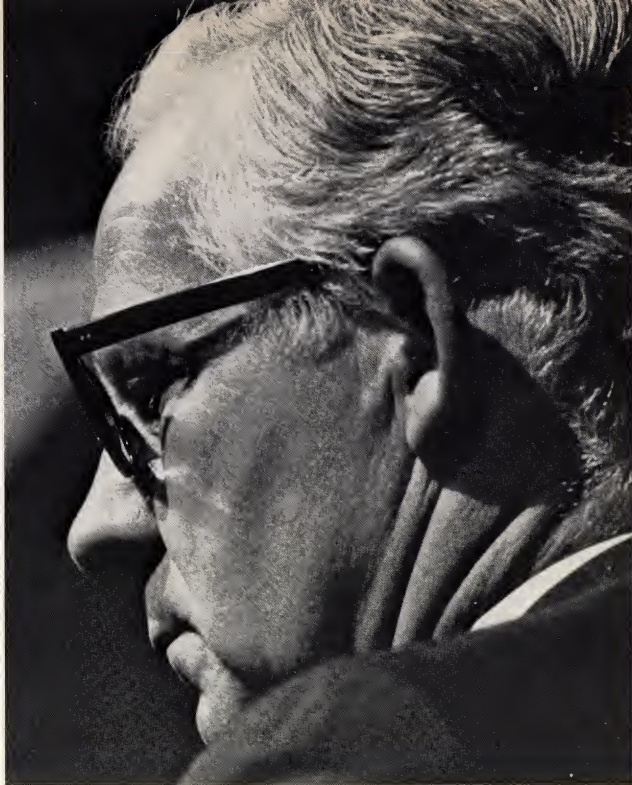
Dr. John Lewis Lund er leder af seminarer og institutter i Olympia Washington stavs-område. Han virker som biskop for Olympia tredje ward. Før sin kaldelse til biskop, virkede han som stavs-missionspræsident med Sekeli Sale Manu som sin 1. rådgiver.

En inspirerende tanke

Hugh B. Brown

„At være absolut klar over den ubegrænsede tid, den uhæmmede frihed og muligheden af aldrig ophørende fremgang og udvikling understreger vor ansvar som vor skabnes bygmester. Med denne bevidsthed kommer der et ønske om at tilpasse vor opførsel og opnå harmoni med den evige lov. Til dette formål har vi bestandig brug for vejledning, for at vi ikke uafvidende vælger den gale kurs og må finde os i kostbar udsættelse eller vedvarende ulykke.”

Enighed om pengene

ÆLDSTE MARVIN J. ASHTON
af De tolv Apostles Råd

Fra en tale holdt ved velfærdstjeneste-mødet, den 5. april
1975

Hvis vi skal leve i velstand og lykke i vore dages verden, er ordentlig styring af vores økonomi nødvendig. Jeg mener, at de idéer, jeg her skal fremsætte, vil hjælpe enhver af os til at opnå forbedret personlig og familiemæssig økonomisk styring.

1. *Lær på et tidligt tidspunkt familiens medlemmer betydningen af at arbejde og indtjene.* „I dit ansigts sved skal du spise dit brød“ (1. Mosebog 3:19) er ikke et forældet råd. Det er grundlaget for personligt velfærd.

En af de største velgerninger forældre kan yde deres børn, er at lære dem at arbejde. Meget er blevet sagt i årenes løb om børn og lomme penge. Meninger og råd herom er meget forskellige. Jeg tror, at børn bør tjene deres penge ved udførelse af passende opgaver. Jeg mener, det er til skade for et barn at vokse op i et hjem, hvor det kan få den opfattelse, at der findes et familiepengetræ, der automatisk lader penge falde, som om det var blade, én gang om ugen eller én gang om måneden.

2. *Lær børnene at træffe økonomiske beslutninger.* Lær dem det på et grundlag af argumentation, som de forstår. „Spar penge op“ er en meningsløs sætning fra forældre til børn. Men „Spar penge op, så du kan tage på mission“, eller til en cykel, et sæt tøj eller til brudeudstyr. Det er noget, der kan forstås.

Familiesammenhold kommer gennem opsparing i fællesskab og med et formål, man er enig om. I vort hjem styrkede vi sammenholdet ved at lade et barn spare op til et større projekt. Når så det bestemte beløb var nået, skød vi som forældre en vis, forudbestemt procentdel til, på samme måde som kirken gør over for ward og grene i byggesager.

3. *Lær familiens medlemmer hver især at bidrage til hele familiens velfærd.* Tilskynd til opsparingsprojekter, som børnene forstår, og som bidrager til gennemførelse af et mål, der er fælles for hele familien. Nogle familier går glip af en vidunderlig økonomisk og åndelig oplevelse,

når de undlader at sætte sig sammen, helst ved en familiehemmeaften og hver erlægge sin del af et månedligt beløb, der skal bruges til den søn eller datter, broder eller søster, som gør tjeneste i missionsmarken. Når alle er involveret i denne månedlige aktivitet, bliver det familiedelem, som tjener, til „vores missionær“ og stolthed over ham deles af alle medlemmer af familien.

4. *Lær børnene, at det at betale økonomiske forpligtelser til tiden, er en del af retskaffenhed og ærlighed.* At betale tiende til Ham, som ikke kommer hver måned for at kontrollere os, lærer os at blive mere ærlige over for dem, som fysisk set er os nærmere.

5. *Lær at styre penge, før de styrer jer.* En kommende brud gør klogt i at spørge sig selv: „Har min forlovede forstand på økonomi?“ „Vil han være i stand til at holde sig gældfri?“ Det er vigtigere spørgsmål end „Kan han tjene en masse penge?“ En ny indstilling og et nyt forhold til pengesager bør udvikles hos alle ægtepar. For partnerskabet bør jo være fuldstændigt og evigtvarende.

6. *Lær selvdisciplin og selvbeherskelse i pengesager.* Sådanne egenskaber er vigtigere end optræning i bogføring. Ægtepar viser ægte modenhed, når de føler, at deres partnere og deres børn er vigtigere end deres egen købelyst.

Enven til at styre sine pengesager bør læres i fællesskab i en ånd af samarbejde og kærlighed og som en vedvarende proces. Til den ægtemand, som siger til sin kone, at hun er den dårligste økonom i verden, vil jeg sige: „se dig i spejlet, og du vil træffe verdens dårligste lærer“.

7. *Kør efter et budget.* Udgåd at betale renter undtagen for hus, uddannelse og andre vigtige investeringer. Køb hårde hvidevarer, møbler og køretøjer kontant. Udgåd at købe på kredit eller afbetaling og vær forsigtig med at oprette konto. Sådanne konti kan gøre det lettere for os, men bør ikke benyttes uforsigtigt eller uansvarligt. Køb brugte ting, indtil I har opspar tilstrækkeligt til at købe gode, nye varer kontant. Opspar og investér en forudbe-

stemt procentdel af jeres indkomst. Lær princippet om lydlighed ved at betale jeres bidrag til kirken og ved at betale jeres økonomiske forpligtelser til tiden.

Lyt venligst omhyggeligt til dette — og hvis det får nogle af jer til at føle jer dårligt tilpas, så er det med vilje: Sidste dages hellige, som ignorerer eller undgår deres kreditorer, fortjener at føle det indre ubehag, som en sådan opførsel giver, og de lever ikke, som sidste dages hellige burde gøre.

8. *Gør uddannelse til noget stedsevarende.* Fuldfør så meget heltids-uddannelse som muligt. Penge, der bruges til oplæring, er brugt på en klog måde. Benyt aftenskoler og korrespondancekurser, hvor sådanne findes, til at uddanne jer. Opnå en eller anden færdighed eller evne, som kan bruges til at undgå langvarig arbejdsløshed. I denne tid, hvor der findes megen arbejdsløshed overalt i verden, bør vi ikke tillade os at sidde med hænderne i skødet, når vi er arbejdsløse, og vente på „arbejde i vores fag“, hvis andet ærligt, midlertidigt arbejde er at få.

9. *Planlæg og arbejd henimod at få jeres eget hus.* Det gør det ud for en investering, ikke en udgift. Køb den slags hus, som jeres indtægt kan klare. Foretag bestandigt forbedringer på det hus, så længe I bor deri. Når I så sælger det, kan I bruge kapitalforbedringen til at få et bedre hus.

10. *Sørg for være fornuftigt forsikret.* Det er af yderste vigtighed at have tilstrækkelig ulykkes-, brand-, ansvars- og livsforsikring.

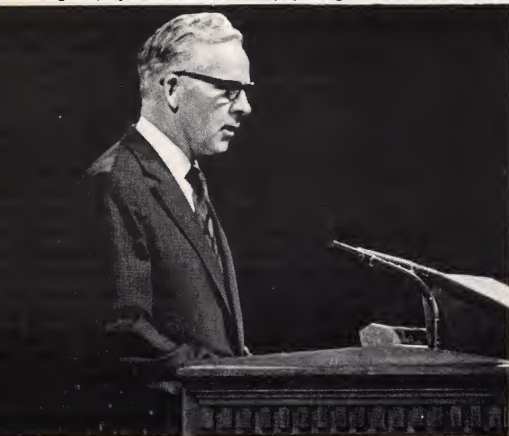
11. *Stræb efter at forstå og tage forholdsregler mod den aktuelle inflation.* Erkend penges virkelige værdi. Selvom man idag tjener flere penge, så er pengene mindre værd. Derfor har de fleste lønmodtagere idag mindre købekraft, end de havde 1973. I en vis udstrækning ser det ud til, at inflationen vil vare ved i lang tid. Erkend, at I lever i en ny tid med højere priser og mindre rigelige energikilder.

12. *Sørg for at arrangere et passende beredskabs-program, hvor det er tilladt.* Indsaml og opbevar jeres beredskabslagre på en systematisk og ordentlig måde. Udgåd at sætte jer i gæld med dette formål. Vær forsigtig med kommerciel udnyttelse af situationen.

Disse få punkter og forslag gør det ikke ud for at være altomfattende eller udtømmende. Snarere er de forhåbentlig blevet opfattet som incitament til videre overvejelse. Det er nødvendigt at erkende og være klar over disse grundregler, hvis vi ønsker at få orden i vores økonomi.

Må Gud hjælpe os til at forstå, at styring af vore pengesager er en vigtig del af god personlig velfærd. At lære at leve i overensstemmelse med vore indtjeningsmuligheder er en vedvarende proces. Vi må bestandigt arbejde henimod at holde os fri for økonomiske problemer.

Penge bør i sidste dages helliges tilværelse bruges som et middel til at opnå evigtvarende lykke. Ufornuftigt og selvvisk brug af penge bringer os i økonomisk slaveri. Vi har ikke råd til at negligere personlig og familiemæssig involvering i vor økonomi. Gud vil „åbne himlens sluser“ (Mal. 3:10) for os i disse forhold, hvis vi bare vil leve nær til ham og holde hans befalinger. Om denne sandhed bærer jeg mit vidnesbyrd i Jesu Kristi navn. Amen.

Område-konference i Sydhavet

Da medlemmerne af Kirken i Sydhavet mødtes med præsident Spencer W. Kimball og andre generalautoriteter under områdekonferencer på Samoa, New Zealand, Fijioerne, Tongaøerne, Tahiti og i Melbourne, Sydney og Brisbane, Australien, blev deres liv beriget i 16 dage i februar og marts.

Præsident Kimballs ledsagere var følgende:

Præsident N. Eldon Tanner, første rådgiver i Det øverste Præsidentskab; ældste Bruce R. McConkie og ældste David B. Haight fra De tolv Råd; ældste Marion D. Hanks; ældste William H. Bennett, ældste Robert L. Simpson og ældste Robert D. Hales, assistenter for De tolv Råd; biskop Victo L. Brown, Kirkens præsiderende biskop; samt ældste Loren C. Dunn fra De halvfjerds' øverste Råd.

Rækken af konferencer begyndte søndag den 15. februar i Pago Pago, amerikansk Samoa. Her samledes mere end 1000 medlemmer til et specielt konferencemøde for dem, som var ude af stand til at overvære møderne i Pesega, Upolu, Vest-Samoa.

Den følgende dag begyndte konferencerne på Vest-Samoa. De hellige hav-

de her fastet og bedt om godt vejr, og de blev belønnet, da himlen begyndte at klare op på konferencedagen efter en uge med blæst og voldsomt skybrud.

Da præsident Kimball og hans følge ankom til Pesega, hilste de på Vest-Samoas stats overhoved og premierministeren og på de lokale ledere af de andre større kirker på Samoa. For at ære præsident Kimball blev der foran en folkemængde på mere end 5.000 mennesker, både medlemmer og ikke-medlemmer, afholdt en kongelig kava-ceremoni.* Den kongelige kava-ceremoni er den største hædersbevisning, som kan vises en besøgende æresgæst på Samoa.

Efter ceremonien fulgte en fest med overrækkelse af gaver. Og dagen endte med et kulturelt program, hvor de hellige fra de forskellige stave optrådte med underholdning.

Under de forskellige konferencemøder udtrykte generalautoriteterne deres glæde over at se, at mere end 80 % af de 130 missionærer på Samoa var samoanere. Præsident Kimball understregede betydningen af at gøre genealogisk arbejde og missionærarbej-

de som indledende skridt til at få bygget et lokalt tempel. Han gentog også præsident Joseph F. Smiths udtalelser om, at polynesiernes er efterkommere af nephitten Hagoth. Og han bad indtrængende hver missionær om at spille en vigtig rolle i Israels indsamling.

Senere under konferencen lykønskede præsident Kimball de samoanske helige med det høje procenttal (70 %) tempelægteskaber, som var blevet indgået, men understregede, at det var nødvendigt rent lokalt at gøre mere arbejde. „Der burde komme et opsving i det åndelige liv overalt i Kirken på Samoa efter denne konference, ellers føler vi, at vort besøg her måske har været til ingen nytte“, sagde han.

Fra Samoa rejste profeten og de andre generalautoriteter til Auckland, New Zealand. Der var præsident Kimball vært ved en frokost, som blev overværet af New Zealand's premierminister. Gruppen tog herefter til Hamilton, hvor konferencen skulle afholdes.

Medens præsident Kimball og søster Kimball hvilede sig på grund af en mild virus-infektion, overværede præsident Tanner og de andre en traditionel maori-velkomstceremoni: En traditionel udfordring blev givet af en enkelt kriger, som lagde grønsten foran præsident Tanner. Herefter fulgte velkomsten.

Samme aften optrådte 3.000 entertainers med et program, der viste maori-polynesiske kultur. Lørdag og søndag fulgte regelmæssige konferencemøder.

Skønt New Zealand havde haft sin vædeste sommer i 46 år, var vejret under konferencen solrigt. Dette var en velgignelse, fordi de almindelige møder blev holdt udendørs på Kirkens universitets ovale stadion. Ca. 16.000 overværede konferencen.

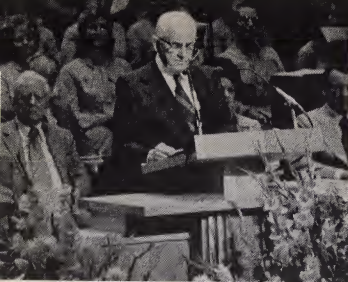
Det næste sted, hvor man gjorde holdt under de travle konferencer, var Suva, Fijierne, hvor 800 medlemmer overværede konferencen. Nogle af dem kom så langt borte fra som fra Ny Kaledonien, en sø- og landrejse på 1181 km.

Mandag den 23. februar overværede brødrene i løbet af 6 timer en pressekonference, en reception med stående souper, et kulturelt program og et almindeligt konferencemøde. Derefter overnattede de, før de fløj videre til Tongaerne den næste dag.

Skønt den tid, brødrene tilbragte på Fijierne, syntes kort, vil ånden på konferencen længe forblive hos de helige derovre.

En af dem gav udtryk for følelserne hos mange: „Dette har styrket mit videnbyrd. Nu føler jeg, at jeg bliver

nedt til at gøre mere for Herren ved helt at efterleve evangeliet.“

På Tongæerne fik brødrene ligesom andre steder en begejstret velkomst af medlemmerne. I lufthavnen blev de mødt af et orkester og mere end 200 dansere. Derefter fulgte på missionshjemmet den traditionelle overrækning af kava og af en meget stor gris.

Præsident Kimball, præsident Tanner, ældste Simpson og David Kennedy var også i audiens hos Hans kongelige Højhed prins Fataehi Tu'ipelehake, premierminister og prinsregent. (Kong Taufa'ahau Tupou IV og andre medlemmer af hans familie var rejst udenlands på dette tidspunkt).

Senere på dagen var præsident Kimball og de andre deltagere i konferencen gæster ved et stort gæstebud i Tongæernes stil, et gæstebud, hvor der var mere end 180 stegte pattegrise. Så begyndte kulturprogrammet, hvor mere end 1000 dansere optrådte. Skønt der dagen før konferencen havde været en nedbør på 30 cm, og fodboldbanen, hvor de optrådte, var meget pløret, optrådte danserne med stor begejstring.

Under konferencen hørte de hellige mange inspirerede budskaber fra generalautoriteterne og fra lokale præstedommeledere. Præsident Kimball

bad indtrængende beboerne på Tongæerne om at blive der, om at få Zion til at blomstre der. „Tongæerne er Zion“, sagde han. Præsident Kimball roste også de hellige for det antal missionærer, de havde og opfordrede dem til at gøre sig endnu større anstrelser.

Fra Tongæerne tog deltagerne i konferencen til Australien, hvor der blev afholdt konferencer i Sydney, Brisbane og Melbourne. I Sydney blev møderne afholdt i det smukke Sydney Opera-hus, der ikke ligger så langt fra det sted, hvor de første mormonmissionærer kom ind i Australien i 1851.

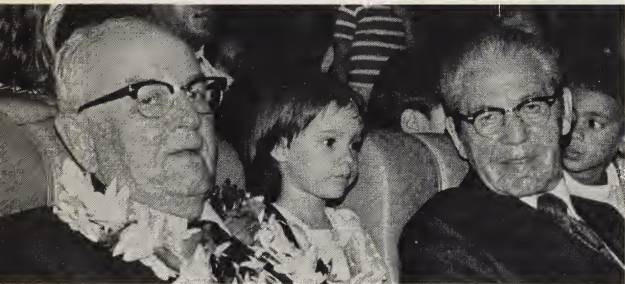
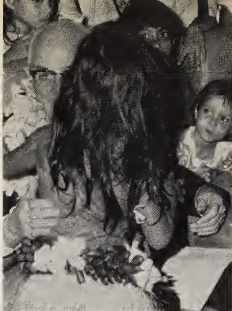
Den første time af mødet søndag morgen i Sydney blev transmitteret over lo fjernsynsstationer til alle staterne i Australien. Her talte præsident Kimball om en profets egenskaber: „For at være en Herrens profet, behøver man ikke at blive accepteret af alle mennesker. En profet behøver hverken at være ungdommelig og atletisk eller at være industri- eller finansmand... Herren kan fremføre sine guddommelige budskaber gennem svage mænd, som han har gjort stærke. Han gav Moses en stærk stemme i stedet for den rolige og frygtomme stemme, han oprindeligt havde, og han gav den unge

Enoch en magt, som fik folk til at skælv i hans nærvær, for Enoch vandrede med Gud . . .“

„Hvad verden behøver, er en profet – en mand, som er ren, fuld af tro, guddommelig i sine væsentligste egenskaber og med et uplettet navn, en elsket ægtemand og en sand fader.“

Som forberedelse til fjernsynsudsendelsen søndag morgen uddelte medlemmer og missionærer over 100.000 opfordringer til at se fjernsynsuden-

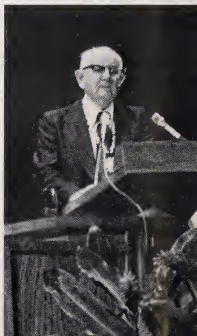
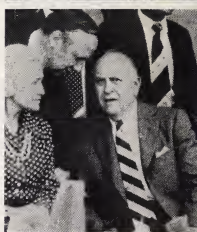

delsen til venner og naboer. Efter at udsendelsen var forbi, skrev hundreder af mennesker breve om den. „Det var een af mine dejligste oplevelser,“ sagde en seer.

En anden skrev: „Mit hjerte er fuldt af kærlighed til Gud og min næste, efter at jeg har set Deres inspirerede fjernsynsudsendelse.“

Under mødet søndag morgen kom en gammel dame ind i salen, hvor konferencen var ved at blive optaget af fjernsynet til dem, som ikke kunne få pladser i Operahuset. Hun spurgte, om hun måtte blive, og en kontrollør anviste hende en plads. Efter mødet sagde hun til kontrolløren: „Unge mand, jeg har glædet mig til dette i 81 år.“ Så bad hun om adressen på et mødested nær ved sit hjem.

Det sidste sted på turen var Tahiti, hvor konferencemøderne blev afholdt om mandagen; den 1. marts og om tirsdagen den 2. marts. Her mødtes brødrene igen efter at have fulgt hver sin planlagte rejserute i Australien.

På Tahiti gav medlemmerne ligesom de andre steder, hvor der var afholdt konferencer, hele tiden udtryk for deres kærlighed til præsident Kimball. De kom med gaver, dansede og sang deres velkomst.

Deres kærlighed blev gengældt af profeten. Og på Tahiti som de andre steder gentog han ordene: „Vi elsker jer.“ Og i denne kærlighedens ånd rådgav han medlemmerne.

„Evangeliet tilhører alle mennesker“, sagde præsident Kimball. „For tahitianerne er disse smukke øer Zion. De helliges indsamling er en opgave for dig og mig. Vi ma skynde os meget for at give vor næste kendskab til evangeliets sande værdier. Glem ikke denne vigtige opgave.“

„Gud velsigne jer i fuldt mål med sin ånd, på samme måde som I opdrager hvert lille barn til at blive som sin himmelske Fader.“

Medlemmerne på Tahiti var ikke de eneste, som hørte brødrenes budskaber. En tirsdag morgen havde præsident Kimball og andre besøgt den nye guvernør på Tahiti, Charles Schmitt. Om eftermiddagen ordnede guvernør Schmitt det således, at han kunne overvære det sidste møde på konferencen. Der hørte han ældste McConkie sige: „Vi har det største budskab gennem tiderne“, og herefter forklarede han enkelt og med vægt indgående om Jesu Kristi evangeliums genoprettelse.

Ved konferencens slutning gav præsident Kimball de hellige følgende påmindelse: „Det er alvor med dette. De ting, I har hørt, er vigtige for jer. Anvend dem i jeres liv.“

„Vi er bedrøvede over, at konferencen er ved at slutte.“

Brødrene stod op, medens farvelsangen udtrykte de tahitianske helliges følelser. Det var de samme følelser, som de havde oplevet på de tidligere konferencemøder.

Præsident Kimball vinkede til folk, Han betragtede ansigterne på de sangere, som stod nær ved, han så deres læber bevæge sig og deres øjne blive våde af tårer.

Han banede sig vej henimod mængden for at være nær ved de mennesker, han elskede så højt.

Et budskab fra vore ledere

ROGER L. HANSEN

„Thi hvis to eller tre er forsamlede om mit navn, der er jeg midt iblandt dem,“ (Matt. 18:20) Med disse få ord giver Herren os et stort løfte og en stor sandhed. Vi vokser i vidnesbyrd og tro når vi mødes — for da er det, at vi i rigest mål nyder Herrens ånd.

Hvor er det dog så vidunderligt at vide, at vi ved områdekonferencen i København vil føle denne styrke og ånd hos vore brødre og søstre i evangeliet fra hele Skandinavien.

Vi kan gøre denne konference til en uforglemmelig oplevelse i vort liv ved at komme til den med Herrens ånd i vort hjerte. Vi kan følge Frelserens eksempel ved at dele evangeliet og dets skønhed med vore venner og naboer — og bede dem om at følge med os og føle den særlige ånd, som vil være tilstede. Vi kan selv komme med et modtageligt sind og hjerte for at få råd og vejledning af profeten og andre af Herrens kaldede tjenerne.

Jesu Kristi kirke er en kirke for hele verden. Den er det middel, gennem hvilket hele meneskeheden kan få glæde og lykke — og tilsidst frelse i Guds rige. Det er Guds gave til os gennem Jesu Kristi sonoffer.

Evangeliet er en dyrebar gave. Som det er med enhver gave, kan det kun nydes fuldt ud, når det deles med andre. Så vil både giveren og modtageren glæde sig sammen. Det er derfor en gave, vi skal dele med hele verden.

En Guds profet vil være med os for at dele sit vidnesbyrd med os og give os sin velsignelse. Hvilket privilegium vil det ikke være at have Herrens egen talsmand iblandt os. Hvor vidunderligt er det ikke at vide, at denne profets ånd kan røre hjertet hos en ærlig sjæl, som søger efter sandheden, og således lede den sjæl til kundskab om sandheden.

Vi kan alle øve den samme indflydelse ved at efterleve budene og gøre vort liv til et eksempel på Jesu Kristi sande evangelium. Andre kan ledes til omvendelse ved at følge os — og vi kan dele den lykke, som Herren udtrykker, når han siger: „Og hvor stor er ikke hans glæde over den sjæl, der omvender sig! (Lære og Pagter 18:13)

Må ånden ved denne særlige konference være med os alle og trænge dybt ind i vor sjæl. Og må vi beholde denne ånd, når vi fortsætter med det arbejde, det er at opbygge Guds rige.

Roger L. Hansen
Missionspræsident
Den danske Mission

Udnævnelsen af 4 nye generalautoriteter bekendtgjort

Udnævnelsen af 4 nye medlemmer af de halvfjærds' første kvorum i Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige blev bekendtgjort den 3. april under det andet almindelige møde i den 146. årlige generalkonference.

De 4 mænd, som vil give al deres tid til Kirkens voksende, verdensomfattende missionæraktiviteter, er:

Jacob deJager, 53 år, fra Nijmegen, Holland, den første mand i sit land, som bliver en af Kirkens generalautoriteter. Han har arbejdet som regionalrepræsentant for De tolv Råd siden 1972.

M. Russell Ballard, junior, 47 år, fra Salt Lake City. Han arbejder nu som præsident for Kirkens Canada-mission i Toronto.

John H. Groberg, 41 år, fra Idaho Falls, Idaho, også regionalrepræsentant for De tolv.

Carlos E. Asay, 49 år, fra Provo, Utah, regionalrepræsentant for De tolv og assistent for Det præsiderende Biskopråd i Kirken.

Præsident Kimball havde i oktober bekendtgjort, at de halvfjærds' første kvorum gradvis skulle organiseres, således at der blev 70 medlemmer til at assistere med at ordne Kirkens verdensomspændende anliggender, særligt indenfor missionsområdet. På dette tidspunkt bekendtgjorde han udnævnelsen af 3 medlemmer af kvorummet, Charles A. Didier fra Frank-

furt, Tyskland, indfødt belgier; William Rawsel Bradford, præsident for Chiles Santiago-mission; og dr. George Patrick Lee, en navahoindeaner, som er præsident for Arizonas Holbrook-mission.

De 7 medlemmer af De halvfjerd's første Råd er ledere af kvorummene. En af de vigtigste opgaver for de halvfjerd's første Råd er at gøre missionærarbejdet mere effektivt i stave og missioner indenfor Kirken. Ydermere skal medlemmerne af kvorummene udføre andre pligter som generalautoriteter under Det øverste Præsidentskabs og De tolv Apostles Råds ledelse.

Jacob deJager blev født den 16. januar 1923 i Haag, Holland, hvor han tog en handelsskoleuddannelse og lærte sprog. For at undgå slavearbejde i Tyskland under den tyske besættelse af Holland i 2. Verdenskrig holdt han sig skjult i 2 år og brugte her meget af sin tid til at studere sprog og taler nu flydende fransk, tysk, engelsk og spansk foruden sit modersmål hollandsk.

Han gjorde tjeneste som tolk hos den canadiske hær i Europa. Senere blev han ansat i Hollandsk Ostindien (nu Indonesien) som velfærdsofficer ved de hollandske ekspeditionsstyrker og blev her tildelt den kongelige „medalje for fred og orden“.

Medens han opholdt sig i Djakarta, Indonesien, giftede han sig i 1954 med Bea Lim, og de er nu forældre til en søn, Robert Michale, og en datter, Audrey Inez.

Da han vendte tilbage til Holland i

1950, blev han ansat hos Philips og blev forflyttet til Indonesien. Senere blev han forflyttet til Toronto, Mexico City og Istanbul, før han vendte tilbage til Holland, hvor han nu er vicepræsident for salgsafdelingen i en stor lampefabrik hos Philips.

Af stillinger i Kirken har han haft følgende: Rådgiver i ældsternes kvorumspræsidentskab i Toronto, søndagsskoleforstander i Mexico City, grenspræsident i Nijmegen og rådgiver i Den hollandske Missionspræsidentskab.

Melvin Russell Ballard junior blev født den 8. oktober 1928 i Salt Lake City.

Mrs. Ballards pigenavn er Barbara Bowen, og hun er fra Salt Lake City. De er forældre til 7 børn: Clark Russell, Stacey, Brynn, Holly, Melelea, Tamara og Craig.

Ældste Ballard har arbejdet som præsident for Kirkens Canada-mission i Toronto siden 1974.

Han har stor erfaring i Kirkens aktiviteter, herunder 2 års tjeneste som missionær i Den britiske Mission, hvor han arbejdede som rådgiver for missionspræsidenten.

Ældste Ballard har yderligere været biskop, både i Holladay's 12. ward og Monument Parks 13. ward. Endvidere har han virket i højrådet i Mount Olympus stav og i Monument Park stav og som vejleder for præsternes kvorum.

John H. Groberg blev født den 17. juni 1934 i Idaho Falls, Idaho.

Hans hustrus pigenavn er Jean Sabin, og de er forældre til 8 børn:

Nancy Jean, Elizabeth, Marilyn, Jane, Gayle, John Enoch, Susan og Thomas Sabin.

Ældste Groberg blev kaldet som regionalrepræsentant for De tolv Råd i 1969, kort tid efter at han vendte tilbage fra Tongaøerne, hvor han var præsident for Tongaøernes mission. Tidligere havde han arbejdet 5 år som biskop i Idaho Falls' 26. ward og i forskellige ledende stillinger eller lærerembeder i Kirkens hjælpeorganisationer og som stavmissionær og fuldtidsmissionær.

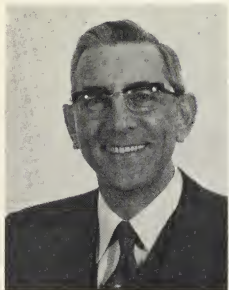
Carlos Egan Asay blev født den 12. juni 1926 i Sutherland, Millard County, Utah.

Mrs. Asay's pigenavn er Colleen Webb, og hun er fra Monroe, Utah. De er forældre til 7 børn: Marciarnee, James, Marcus, Brent, Clair, Timothy og Carleen.

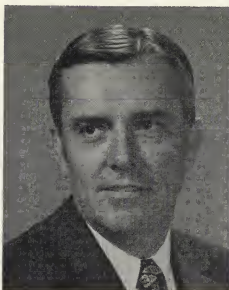
Ældste Asay arbejdede som præsident for Texas' nordlige mission i tre år, fra 1970 til 1973. Tidligere havde han været medlem af søndagsskolens hovedbestyrelse, biskop i fem år i South Cottonwood's sjette ward og medlem af højrådet i South Cottonwood stav og i Long Beach stav.

Kort efter at han vendte tilbage fra Texas, blev han kaldet til regionalrepræsentant for De tolv Råd.

Han var professor i pædagogik ved Brigham Young Universitetet og assisterende dekan ved Hawaii's Brigham Young Universitet, før han kom til at arbejde som en af de ledende på kontoret hos Det præsiderende Biskopråd.

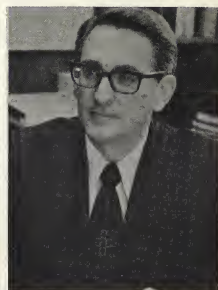
Jacob de Jager

M. Russell Ballard, Jr.

John H. Groberg

Carlos E. Asay

Hvem taber?

Den retning, i hvilken vi bevæger os, er af større betydning, end stilling og hvor vi er

ÆLDSTE MARVIN J. ASHTON
Fra De tolv's Råd

Formiddagsmødet, lørdag den 5. oktober 1974, ved den 144. halvårige generalkonference.

En lun aften sidste sommer var søster Ashton og jeg ude af se en professional baseballkamp. Da der var blevet spillet lidt, blev vor opmærksomhed afledt fra spillet af en tilskuere, der kom for sent. Idet han gik forbi, fik han øje på mig og spurgte: „Hvem taber?“ Jeg svarede med et: „Ingen af parterne.“ Jeg lagde mærke til, at han kastede et blik på pointtavlen, da jeg havde svaret. Der så han, at det ikke stod lige, og så gik han videre, idet han uden tvivl undrede sig over, at jeg kunne finde på at sige sådan noget.

Et øjeblik efter, at han havde banet sig vej til en plads ovre på den anden side, sagde min hustru: „Han kender dig ikke ret godt, gør han vel?“

„Hvad får dig til at sige det?“ spurgte jeg. Hun svarede med ordene: „Hvis han virkelig kendte dig, så ville han vide, at du ikke mener, at der er nogen, der taber. Nogle er foran, og nogle er bagud, men der er ikke nogen, der taber. Er det ikke sådan?“ Jeg smilede bekræftende til hende med en varm følelse i hjertet.

Vi ville alle, gamle som unge, gøre kloge i at forstå, at vor indstilling er vigtigere, end hvor mange points vi hidtil har scoret. Vore ønsker har større betydning, end hvor mange points man har scoret eller hvor langt, man er nået. Den retning, vi bevæger os i, er vigtigere end hvor vi er.

„Som et menneske tænker i sit hjerte, sådan er han.“ (Ordsp. 23:7 King James Version). Det er lige så sandt, som det nogensinde har været. Jeg husker, at jeg for mange år siden mødte en ung mand, som havde ordene „den fødte taber“ tatoveret hen over brystkassen. Det var vel næppe overraskende, at det var i et statsfængsel, jeg mødte ham.

Jeg erindrer også, at jeg engang, spurgte to drenge, om de kunne svømme. Den ene sagde: „Nej.“ Den anden sagde: „Det ved jeg ikke, jeg har aldrig prøvet.“ Uden at vide af det havde disse to drenge foruden at fortælle mig, om de kunne svømme, også fortalt mig en mængde, om deres personlighed.

Den rette indstilling i denne verden, som er så domineret af kriser, er et ubetaleligt aktiv. Aldrig har det været vigtigere for os alle, at bevæge os fremad med overbevisning. Det er muligt, at vi er saktet bagud, men vi er ikke tabere, hvis vi blot bevæger os i den rigtige retning. Gud giver os ikke points for vort „spil“, før rejsen er slut. Den, der skabte os, forventer, at vi skal sejre. Han er ivrig for at besvare vor bøn om hjælp. Det er sørgeligt, men sandt, at mange i dag er saktet bagud med hensyn til deres kontakt med Gud, og de er tilbøjelige til at indtage en negativ holdning til sig selv og deres medmennesker, vi må lade os lede af optimisme og modet, hvis vi skal bevæge os fremad og opad.

„Ja, glæd jer altid og vær taknemmelige i alt.“ og „Du skal takke Herren, din Gud, for alting“ og „den, som modtager alt med taknemmelighed, skal blive herliggjort.“ (L. & P. 98:1, 59:7, og 78:19). Disse sandheder er ikke bare gode råd med hensyn til at føle taknemmelighed, de er retningslinier, der, hvis de bliver fulgt, fører en rigelig belønning med sig. Tænk på det som en personlig udfordring at takke Gud for alting. Hvis vi takker Gud i alle ting, så tillader vi ikke os selv at sække bagud. Vi må hver dag prøve på at slå vor rekord fra i går, ikke andre menneskers rekord. Med hans hjælp kan vi opnå alle ting og virkelig være vinder set i et evigt perspektiv. Vi må stræbe efter at få en virkelig fast selvtillid, sådan at vi virkelig tror på os selv. Hvor vigtigt er det ikke for os alle sammen at finde den rette balance mellem selvtillid og ydmyghed. Virkelig selvtillid gør, at et menneske er sig bevidst, at det indeni sig har en gnist af det guddommelige, som blot venter på næring for at få større betydning. Det, at vi har den rigtige indstilling, gør, at vi kan leve i harmoni med vore muligheder.

Vi skal tage os i agt for stolthed. En der er sig selv nok vil aldrig kunne drive det til noget i verden, fordi han tror, at han allerede har klarret det. Der er en, der har sagt, at selvtilstrækkelighed er den narkose, der bedøver dumhedens smerte, det er den rene gift for sjælen.

Det er den indstilling, med hvilken vi påbegynder hver enkelt dag, der er afgørende for, hvad vi får ud af den. Vi bør snarere være optaget af, hvad vi stiller op med det der sker os, end af, hvad der sker os. At have den rette indstilling til sig selv er et evigt mål. En positiv indstilling til en selv bevirker, at man gør sit bedste, også selvom man måske i øjeblikket kunne klare sig med mindre. Den rette indstilling kræver at vi er realistiske — ja, også når det drejer sig om os selv og vor selvdisciplin.

Lad mig læse et digt for jer, som er skrevet af en forfatter fra det 19. århundrede, Josiah Gilbert Holland. Der står nu en buste af Dr. Holland i „Hall of Fame“, og nedenfor busten står dette betydningsfulde digt, som han selv har kaldt: „Ønsket.“

Gud give os mænd. En tid som denne kræver
Stærke sjæle, dybsindige hjerter,
oprigtig tro og villige hænder.
Mænd, som ikke dræbes af
embedsbegeer.
Mænd som ikke kan købes for penge,
Mænd med deres meningers mod og
en fast vilje,
Mænd, som sætter pris på æren, og
som ikke vil lyve. (Her oversat til prosa)

Det er en nødvendig forudsætning at have den rette indstilling for at udføre noget ordentligt. Vi har brug for modige mennesker, som kan tage skridtet fra den rigtige indstilling til den rigtige handling. I verden i dag har vi brug for flere mennesker, som er tålmodige og hensigtsmæssigt udholdende. Vi har brug for flere mennesker med en fast overbevisning som Joseph Smith, som Harold B. Lee, som Spencer W. Kimball, som han så frygtløst erklærede i sin hovedtale. Joseph Smith — vi kan glæde os over hans indstilling, som manifesterer sig i de linier, jeg her vil læse for jer. Hans værdighed og hele hans indstilling skinner tydeligt igennem.

„Således var det med mig. Jeg havde virkelig set et lys, og midt i det lys så jeg to personer, og de talte virkelig til mig, og selv om jeg blev hadet og forfulgt, fordi jeg sagde, at jeg havde set et syn, var det alligevel sandt; og medens de forfulgte og smædede mig og talte allehånde ondt om mig, uforskyltet, fordi jeg sagde det, følte jeg mig drevet til at sige i mit hjerte: Hvorfor forfølge mig, fordi jeg siger sandheden? Jeg har virkelig set et syn, og hvem er jeg, at jeg kan modstå Gud? Og hvorfor tænker verden på at få mig til at fornægte, hvad jeg virkelig har set? Thi jeg har set et syn; jeg vidste det, og jeg vidste, at Gud vidste det, og jeg kunne ikke fornægte det, og jeg vovede heller ikke at gøre det. Thi jeg vidste i det mindste, at ved at gøre så, ville jeg forsynde mig imod Gud og komme under fordømmelse.“

En anden vigtig ting ved den rette indstilling er elasticitet, evnen til at kunne indrette sig efter ændringer. Hvis man forstår at tilpasse sig, har hverken forandringer eller skuffelser helt den samme vægt. Og kærlighed kan tage meget af for de stod verden giver, alt imens vi tilpasser os under prøvelser og sorg.

Vi har behov for bestandigt at opbygge håb i os selv og de mennesker, vi omgås. Det, vi har brug for, er personligt at kunne gøre mørke dage til lyse dage. Er det ikke en glæde, ja, man løftes ligefrem op på et højere plan ved at se et menneske med svære prøvelser og byrder bevæge sig mod målet i den eneste konkurrence, der virkelig tæller. Håbet gør det muligt for os at vide, at selv om vi har været ude for en midlertidig fiasko eller anden tilbagegang, så er der stadig tid til at vinde et nyt slag, der er altid en dag i morgen.

En af de mest tragiske ting i vor tid er, at Guds børn — du og jeg — lever og handler på et lavere niveau, end det egentlig er nødvendigt. Vi får styrke og mod, når vi gør os klart, at „kom så og følg mig!“ (Matt 19:21) er et råd, som blev givet os af en kærlig Frelser, som havde håb, som stolede på os, og som stillede os overfor denne udfordring uden at skæle til, hvor vi i øjeblikket befandt os eller tidligere havde befundet os. Han var

selv det fuldkomne eksempel. Han havde den rette indstilling. Han levede et fuldkomment liv. Han var selv trofast overfor sin kaldelse ligegyldigt, hvad der skete. Hans arbejde, det liv han levede, og hans lærdomme er os dyrebare. Vore stier er tydeligt afmærkede takket være ham. De erfaringer, han gjorde, er vor styrke. Jeg har mange gange sagt til vore missionærer: „Det er ikke så vigtigt om en ung mand har været gennem en mission, men derimod om missionen har været gennem ham.“

Skønt han, Jesus, var en Søn, der var travlt optaget af sin Faders gerning, så havde han aldrig for travlt til at hjælpe en bekymret mor, et sygt menneske, en ven, et lille barn. Denne indstilling og disse tjenester var bare et ydre tegn på en indre storhed. Efterhånden som vi lærer at tjene andre, sådan som han gjorde det, lærer vi også at leve på en rigere måde. Den rigtige indstilling hjælper os til at finde Gud, idet vi tjener hans bønn. Nazaret var ganske lille og blev ikke regnet for noget. Faktisk gjorde man lidt nar af stedet. Der var aldrig kommet nogen fra Nazaret, der havde haft succes: „Kan noget godt være fra Nazaret?“ (Se Joh. 1:46). Jesu indstilling til tingene, hans gerninger, hans liv trak hele den lille by frem af glemselen. „Jesus fra Nazaret“ kaldte den øvrige verden ham senere, og den lille by, som før havde været så foragtet, fik således del i hans ære.

Skønt hans egne havde fornægtet ham, så identificerede hans vilje, hans metoder og hans gerninger ham alligevel som kongernes Konge og herrernes Herre. Han blev hånet, gjort nar ad og misbragt, men sejren var alligevel hans, fordi han var så travlt optaget af at øve gode gerninger. Dem, der ville ødelægge og tilintetgøre ham, lærte han, at sandheden til sidst vil sejre. Til dem, der vanhelligede hans templer, sagde han frygtløs: „Der står skrevet: „Mit hus skal kaldes et bedehus;“ men I gør det til en røverkule.“ (Matt. 21:13) Hans ord og handlinger ved denne lejlighed var blot endnu et vidnesbyrd om hans karakter, hans overbevisning og mod og ikke mindst om hans rette indstilling. Alle mennesker i denne verden, som sætter pris på andre menneskers mod

og andre menneskers rigtige indstilling, bør læse beretningen om hans livs sidste stunder igen og igen. Denne fredsfulde levede på en virkelig majestætisk måde. I hans hjemby gjorde man nar ad nogle af de ting, han udråbte. Nogle af hans disciple svigtede ham. Hans fjender var ved at vinde overhånd (det troede de da). Hvad var hans indstilling til alt dette? Beklagede han sig. Kritiserede han andre, gav han igen, eller var han ved at give op? Aldrig! Hans majestætisk ord lød: „Jeres hjerte forfærdes ikke!“ (Joh. 14:1); „Jeg har overvundet verden.“ (Joh. 16:33).

Den sidste uge, han levede, blev hosiannaråbene til: „Korsfæst ham, korsfæst ham“. Men hans mod svigtede ham ikke, men bar ham i stedet mod stadig større sejr. De ærlige af hjertet vidste stadig, hvad han stod for, og hvorfor han måtte dø. Scenerne fra de sidste timer i hans jordiske liv udfolder sig for os, når vi læser herom, og vi ser, at de er lekterer i storhed. Lær med mig mere om hans mod og guddommelighed, mens vi ser hvordan han trofast fortsætter til sine prøvelsers dages ende. Genkald jer sammen med mig den sidste nadver, hvor han spiste sammen med sine disciple, og den stund, hvor han søgte sin Fader i bøn i Getsemane Havn (Er det muligt, så lad denne kalk gå mig forbi; dog ikke, som jeg vil, men som du vil!“ Se Matt. 26:39) Men efter kampen kom sejren, og nu ser vi korsfæstelsen for vort indre blik. Da soldaterne kom mod ham, hilste han dem med ordene: „Hvem leder I efter . . . Det er mig“ (Joh. 18:4, 5). Han svarede dem uden tvøven. På en gold høi ikke langt fra bymuren blev han naglet fast til et kors. Da han lidende hang der, har der uden tvivl været nogle blandede tilskuerne, der overfladisk kom med følgende betragtning: „Han har tabt; han er slået; nu er det forbi med ham.“ Men de tog fejl, og dem, der tror noget sådant, tager stadig fejl. Jesus af Nazaret en taber? Aldrig! Han er vor Frelser, vor Forløser, en vinder, Guds Søn.

